

EGYETEMI KÖNYVTÁR

243489

גזירת מירנוי

חייבט וועהרט פונד הערקווירדיגע געטיכטע

187

דער פֿערטרייבונג דער יהודים

אויס מירנוי.

דיא ווך צינעטראנען האט צור צייט דעס העליגיאָנס - קריגעס

אױס יאָהרע 1663.

דען אויפגעפֿינדענען פאפיערען אינד שריפטשטיקען.

ד 5

ר' ירוחם קארדאווא אויס קריאווא

ענטפֿאסען.

Die Vertreibung der Juden aus Tyrnau.

פֿעסט, תר"ל.

פֿערלאג אונד אייגענטהום פֿאן ר' מרדכי אַפֿרים לעווױס זאָהן.

קעניגסנאסע נומר. 2

1 B2 00149158 ELTE EK

מן זיינעק סטיכאיש קאָלטן ווינטער פֿענער זאָס ר' נחום ספרדי
 צו ט. מין זיינעק ענגען סטיבלען, פֿאָר זיהקן אָפֿן אַהערערע געפֿע-
 נטע כריעפֿע מונד אַפֿוסקריסטע מיבער אַהערערע זיינגעוואַיפֿענע
 שאלות וחשובות, דיז ער עבן בעפֿנטוואַרטען וואָלטע. — דיגעזער
 אָפֿן מין דען יפהרען ווייט פֿאָרגעריקט, גאָלט זייט פֿיבאָפֿן יפהרען
 מיט מי. מונד אויסלאַפֿער פֿאָס זיינער דער ערסטען קאָריפֿענען דעס הלמוד
 סטודיוואַס, דעססען אַפֿאָפֿיסער אויסספֿרונד אָפֿער מין לעת מונד יכוסאָפֿן
 אַפֿסגעכענער וואָר, מונעראַיעדעט וואָר זיין סטרעכען איבט מונד אַהערע מין
 זיירפֿעלן אָפֿערברייטען — דעס טפֿאָס בעפֿעפֿטיגטע ער זיך מיט בית
 הסדרש מיט קרייזע זיינער בחורים, דיז אָס אויס פֿלאָפֿן געגענדען זיך מוס
 מיהן ספֿאָרטען, מונד דעס נפֿלעט פֿערוועקטע ער זיך בעמקי ים התלמוד.
 ווען קיינעס זיינער בערוואַסגעפֿעטע מיהן דפֿאָפֿן אַהיהוט, אָס דאָס ער
 פֿעט ווייט זיבער דיז אייטעפֿעכעפֿעטעפֿעטעפֿעטע. עכען בע.
 טעפֿטיגטע מיהן זיינע זעהר וויפֿטיגע אַגעלעגענהייט זיבער וועלכע ער
 זיינע ענדגאָטיגע ענטטיידונג פֿעגעבען אָפֿולטע, ער זאָס הייטער זיינען
 ספֿריקן, פֿאָר מיהן ברפֿאָטע זיינע נפֿלעפֿאָפֿע דעלען פֿאָרייכעזונג וואָר
 דאָס זיז דיז איבטסטראַפֿאָפֿן מויל דעק פֿרכייטסטישע קאָלענטריקטע.
 וועהרער דיז דאָס קליינע, אייט ביכער זיבערפֿאָפֿעטע סטיבלען, מין גיין
 אַפֿאָרונקעלן היילטע, — דיז טהיר וואָרד זיינע געפֿאָפֿעטע, מונד פֿאָר
 מיהן טפֿאָר מין באַהערער זיינגען טפֿפֿטאָפֿן געקליידעט, דער מיהן
 עהרפֿאָרפֿעפֿעלן אייט זיינער טיעפֿען פֿערכייטע זיבערפֿאָפֿעטע. דער פֿעכער
 פֿאָר דיגעזען מונלייטאָפֿען בעזאָע פֿאָפֿעטע זיבערפֿאָפֿעטע, יפֿ פֿאָפֿעט ער.
 טרעקקט, קאָנעטע קויט וואָרטע פֿינדען מוס דען זיינערעפֿענערען זיבער
 דיז מונדפֿע זיינעס ערפֿיינעס אָפֿער אָפֿען. פֿערהייט העכר פֿעכער,
 ספֿאָר דער זיינגען אייט זיבליפֿער בעפֿאָפֿעהייט, דאָס מין עס וואָפֿעט,
 מין ספֿעטער נאָכט מיהרע כוהע אָפֿער אָפֿען — מין בענעטהיגע מיהרען
 פֿאָפֿע, מיהרע היילע, מוס דיז, זיז אָפֿער אָפֿעטע מונד וואָפֿעטענערע
 זיז קיינע פֿאָרערע לייט גאָנען. — דיז זפֿאָפֿעטע מונד וואָפֿעטענערע
 ספֿאָפֿע דיגעזען זיינגען, אָס זיז דיז עהרערביטיגע אַפֿיר אייט וועלכע
 ער דיגעזען וואָרטע געפֿאָפֿען, אייטען דען פֿעכער אָפֿער אָפֿעטע קאָפֿען, ער
 פֿאָפֿעטע מין זיינער געוואָפֿעלן בעפֿיינענען וויינע, וואָפֿעטע מין זיז אָפֿען
 מין זיך דיגעזען וואָס מוזט זיינער פֿעלפֿאָפֿען, מונד ווער זייד מיהר?
 פֿאָפֿעללייטע מין העכר פֿעכער אָפֿע עס זיך געניגען, ווען מין קאָפֿע מוז.
 טענערע מין עפֿאָפֿע, דאָס מין קריסט בין. איין נפֿאָפֿע טהוט ניכעס
 אָפֿער אָפֿע, מין ווינע — דוכר זיך מין דען בונד מונדפֿעלס אויפֿגענאָפֿע.
 אָפֿען אָפֿער אָפֿע — דיגעזען זעלפֿאָפֿע אייטערונג ערסערקטע דען פֿאָפֿעטען
 פֿעכער העפֿטיג — מין זיינער זעלע טויפֿען דיז טרעקענס סלענען פֿאָפֿע
 מויל, וועלכע דאָס יודענטהוקן מיט אייטעפֿאָפֿעטער אָפֿע ערדורדען אייסען,
 מונד דיז נאָך אָפֿער לייט היז מונד דען זיך ערנייעטען, ער היעלט
 דיגעזען פֿיר זיינע פֿאָפֿע מוס מיהן מונד זיינע גאָפֿענעכרידער אָפֿער.
 דערען, אייט זיבטפֿאָפֿער פֿערטטיאָפֿען פֿאָפֿע ער: וועלכער בעוועגונד

איין זקן העט מיך לו דיעזען ענטסלוסטע געברעמלט, בעדערמלטע מיזר
 ווקהן, וועלכע טרויריגע פֿאָלגן דיעזער טריטט, ווען ער רוכֿנר וויכרע,
 פֿיר מיך פֿיר מיך מונד היינט גלויבענסברודער העכען קאָנטע — מונד
 זען מיך דיעזעס ניכט לו בעפֿירלעטען ווערע, העכט מיזר בעדערמלט וועלכעס
 טוערלעקלען פֿקטע מיזר מיך מונטערליהען וויסעטע, ווען מיזר לוק
 יודענטהוטע זיבערטערטען ווקלעט, קאָנטע דיעזער פֿקט ניכט זייערען
 טרער פֿרעטטיהוטעלנג נאָך זיך ליהען? דיעס פֿאָלעס ערווקגען, קאָן
 מיך מיך ניכט פֿנדערס רמטהען, פֿאָס זייערן ענטסלוסט פֿעהרען לו
 פֿאָסטען — איין הערר רחבי מיך העכע פֿאָלעס ערווקגען — דיעזער
 ענטסלוסט מיזט זייט יפהרען מין זייענע העלען ריין, זייע זעלפֿנרוהע
 מונד זייע לוקינעטיגע זעלגיטי הענגט פֿאָן דעזעלבען פֿאָ, מונד זיסטע
 מיך איין זעכען מויל דעס זייטערהויפֿען דורך מיזר זייניכעסען, מיך געבע
 מיזר ניכט מויל — דיח פֿעטטיגיטי זיט וועלכער דער יינגלינג דיעזע
 ווקרטע געספֿרעכען, זיעסען דען רחבי ערקאָנען, פֿאָס דיעזעס קיין
 ענטסלוסט זייענער זייענעס עקסלענטעריטען געזיטהעס זיט, מונד
 דיעזעס פֿעלטע מיזר מוס זק זעהר ערבעכען — דער יינגלינג זעה דען
 רבי ווקהן עהרעכביעהיג, פֿבער פֿעסט פֿאָ, פֿאָס ווקלעט ער מיזר לו
 ערקענען געבען, דאָס ער געגען פֿאָלע זייע מינווירלע געריסטע זיט. —
 געסטעהעט זיך קעלען זיעבר זקן, וועלכען פֿערטהייל זעט מיזר דורך
 זייערן זיבערטריטט לוק יודענטהוטע לו ערווקגען? — מיזט עס עטווק
 דיח זיעכע לו זייענע יודענטערלע, וועלכע מיך לו דיעזעס פֿאָספֿעכעטע,
 מיך ווייט דיח זיעכע מיזט טפֿערק גענוג, דיעזע פֿרעכען לו בעסטעהען,
 פֿאָס דאָן סכֿת דער זקן חאורס, וויח מונד דיח זייליגען מורקונדען ער.
 לעהלען, דיעזע פֿרעכע בעסטפֿונדען מוס מין דען בעזיטל דער טפֿעלעך
 זפֿקעס לו געלעגען, ער העפֿטעטע זייענע פֿערלע; לויק מויל דען יינג.
 זינג, פֿאָס ווקלעט ער מין זייען ליגען דאָס עכען געספֿרעכענע זענען —
 זייריך בעהען דער יינגלינג מין פֿייערליכעס טאָנע: „הערר רחבי“! זיח
 גאָט דעס פֿאָלעכטיגען, דער דאָס זייענערסטע זייענע יעדען זענען
 קענטע, סווקהרע מיך, דאָס איין הערר פֿרייט פֿאָן פֿאָלעס זייערען מיז.
 טערעסעס מויער זייענער מיננערן זיבערליינג דיעזען ענטסלוסט פֿעסטע,
 דאָרוס זעגע מיך זייע ביטטע זייערען, דאָס מיזר זיך ניכט לויקע.
 וזייעט, מיזר זקלעט עס מויל ערלעהרען, וויח זייט יפהרען דיעזער מווס
 מין זייענע העלען לור רייכע געדיעה. דריי יפהרע זינדס בערייט דאָס
 מיך דעס טעהעלטיגען טטוריווס זיך זיך סעזינער פֿאָלע, זיך גאָט
 דיעזע וויסענעשפֿעט דיח דאָן זעלענהייל לוק זיעכע פֿאָס, זעהר מוס
 ווקהרייט מויער דעזעלבען לו טעפֿען פֿאָס דיעזע לוק פֿעהיקעל זייענע
 קינעטיגען בערעכעס לו געברויכען. מיך זעכע דיע העכערמיסע ספֿרעכע
 מוס דיח קריגינאָל טריכטען זייענער געזעלטעלענהע מונד וזייען זענען
 לו קאָנען, מיך פֿערסטע מין דען טריכטען זייערען, פֿעכערבאָנעלס
 מונד נאָך זיעכער פֿונדערן גראָסער זייענער רעזיגיאָן, מונד דיעזע
 גאָכען זיך דיח זיבערליינג דאָס מיך נור מין זייערען גלויכען בערוהי.
 גונג פֿונדען ווערע. דאָרוס, מיך זייערערהאָלע זייע ביטטע: וזייעט
 זיך ניכט לויק, העכען דאָן זייע וזייען געספֿרעכען: (הבא לטהר טסעיין

לז) — דיעזע פֿקלער מיניגקייט מוזד הינגעבונג געשטרעכענען ווקרטע
 ריהרטען דען פֿרעווען רחבבי זעהר, ער פֿיהלטע דאָס ער דענוועלכען ניכט
 ווירד ווידערשטעהען קעננען, קבלותר דאָס דיח בעווקרגניססע זיין הערל
 מוולאָגערטען, ער סוויגע מיניגע מיכטען מוזד טיען מיט זיך זעלבסט לז
 קעמפֿען, ענדליך זאָגט ער: „טהייערער יינגלינג!“ מיך בעוומזדערע
 מייערע זעלענגרעסע מייערע פֿרעוועקייט, מוזד בין מיכעלרליגט, דאָס
 מיך מייער זעלענעהייל מיכער פֿלעס טהייער מיזט — געדענקעט מיהר
 זבער דיעזעס זעלענעהייל בלעס מיכ יודענטהווע לז פֿינדען — ווקהלויך
 דע ווס מיך מיך מייעס בעססערן בעלעהרען, מוזד מיך, זעלבסט נאָך
 דען מוויסערדעס מוזדערער ווייזען, פֿערויכערן, זעלעס זאָגטען: (חסדי
 עיה יש להם הלך לעהיב), דיח פֿרעווען פֿלעס נאָליקנען קענען דעס
 לוקינפֿטיגען זעכענס טהייהלעפֿטיג ווערען, בעליהעט מיך פֿרעסן מוזד
 טוגענדעפֿעט לז זעכען, זיעכעט מייערע נעכסטען מוויפֿריכטיג, מוזד מייערע
 זעליגקייט מיזט געברענגען, פֿלעס ווען מיהר לז יודענטהווע מיכערטריסט,
 דעססען פֿיעלע זעלענען מוזד געברענגען מיך מונגעקענט זינד, דיח
 יעדער יודע בעקמפֿלעטען מווס. — „הערר רחבבי“ טערלעך דער יינגלינג
 מין וועהייערען טקע, מוזד מייע טהרענע פֿערלעטע מין זיינען טקען
 בלויזען מוויגען, פֿערשטעסעט מיך ניכט, מיהר ווערעט עס מייעסט
 דקרט דען דען וועלענעריכטער, פֿער דען געטע פֿערמעהאס, דער דאָס
 זיכט דעס ווקהרען גלויבענט פֿנגעלינדעט, פֿערמעהאסען מיסען —
 טן קענטע דער פֿרעווע רחבבי ניכט זענער וויערערשטעהען, זיין פֿרעווע
 זער גלויכע פֿלויטערטע מיהס לז, דאָס דיעזער יינגלינג מין נילוז מוירגענד
 מייער פֿרעווען, זענעט דעהיגעטיערענען זעלע זיין, מוזד מיהס פֿעט
 געטע דאָס פֿערדיענסט לגעוויזען, דיעזען יינגלינג תחת כנפי הסליכה
 לז ברינגען, מוס זבער דען זעלטען פֿערזוך לז זעלען, זעב דער יינגלינג
 מוין זיינען פֿרעווען בעהעררען ווערע, זאָגט ער: ווקהלען מין זקח!
 מיך ווילן מיך ניכט לויק ווייזען, קענעט זיך דרייט טעגע לייט, מיך ווילן
 מיכער דיח מיטעל נאָדערנען, זעלעס מיך לז ליעל פֿיהרען. —

„זק וקגע געטע מיך דעפֿיר זענען טהייערער רחבבי דאָס מיהר
 מיך ניכט טרקסטוקי ענטלעסט, ער פֿערייגעט זיך מוזד מיילע טעלל
 דעפֿען“.
 פֿלעס דער יינגלינג זיך ענטפֿערנטע מוזד ר' נחוק בעדעכטיג דיח
 טהיר לוריגעלטע, ערטקעטע דוועלן מוזד טויערליך פֿעסן טהוראע דיח
 מיטטערנעלעטטונדע, דער טטורק ברויטע העפֿטיג מוזד טטקב דיח
 טגעפֿלוקקען מן דיח דוקלען פֿענסטערטייכען זיינעס געהעלעס, ער
 פֿערוולטע מין זיינער מונטערברעכענען בעשעפֿטיגונג פֿערטלעמעהרען,
 פֿלויין דאָס עכען פֿערגעפֿלענע העטטע זיין געמיטה העפֿטיג מויעגע
 רעגט, ער פֿערהעלטע ניכט זיינע מידען לז קעללענטריכען, דען מויעער
 ניח טטיגען דיח בעווקרגניססע מין זיינער זעלע מוין דיח ער מיט
 פֿלעס זעלע דער פֿערוועלעט ניכט זיעדער לז קעמפֿען מיכ טטמערע ווקר.
 זעלע טרויריגע פֿלעגען דעלעט ער, קענעט דיעזער טריט נאָך זיך
 ליהען, זער ווייס זעלער קהען פֿעמיליע דיעזער יינגלינג זענעהערט,
 זעס זען זיין טיקלען זיין, זען ער מיכערטרעטען מיזט מיטע ער דען ניכט

היהוה'ך זיין פֿעלערלעך פֿערלעסטען? מונד ווירד זיין בלעסעס פֿערטוויג.
 דען ניכט טוקן פֿעגעבען, מיין בובל חלילה דען יהודים לוליהען? דיעזע
 מונד נאך טויענד פֿערערע בעזערגניסעס ענגסטיגען מיהן — מונד געוויס
 ווערען דיעזע ניכט מונגעגרינדעט, דאָ דער רעליגיעזקריגע חוס דיעזע
 לייט מין מייקעפֿע העפֿטיג וויטהעטע מונד דים פֿערפֿעלונגען געגען פֿרען.
 טעסטעמטען מונד זודען פֿאָענטהעלבען זיסעמחטיט בעטריעבען וואָרדען.
 ער געווען ענדליך דאָך זאָ פֿיעל קרעפֿט מיכער זיך, דאָס ער זיך ענטי
 סלעסס ביה לוק וויערערעטלייגען דיעזעס יינגלינגס זיך ניכט וויט בעזערג
 ניסטען לו קוועלען, מונד דען געלען פֿערפֿעלונגען געהייסן לו העלען.
 דער פֿעהלע מונד העטטע טיין דער לעאפע העהנטע דען רבי זיך
 לור רוח לו בעגעבען, חוס דעס ווערגענס וויעדער געטטערקט זיינען בע-
 רעסגעטעפֿטען קבליעגען לו קענען.

האָס דער יינגלינג לו הויזע קעס מיכערפֿעטע ער דים בעזערגניסעס,
 וועלע דער רעבבי פֿערברעפֿטע, ער ערקענטע מיהרע טריפֿטיגקייט, פֿעבר
 זיין געטט ערגעבענעס העל מונד זיין פֿערטווען פֿאָסטען מיהק העפֿע-
 כונג מיין, דאָס ער קעהע געפֿעהר פֿיר זיך מונד פֿיר זיינע לוקינגטיגען
 גלויבענסגעניסען, דאָס לעיל זיינעס וואָנטעס עררייען ווערדע, ער
 בעגעב זיך לור רוח — מיין זעלעטער סאָלן דער מיהן טאָן זעהערע
 נעפֿטע פֿאָה, ערקוויקטע מיהן, מונד מיין טרויס זעלעמחטעטער פֿרט
 טעפֿאלטע זיך מיהק דאָס: מיהק קעס עס פֿער האָס טטינדע ער מויל דעס
 גיפֿעל דעס סינאי דענגער מונד טטורק טאָבען פֿירלעטעליך מונד העלעטען
 דען בערג ערבעבען. ער בליקט: מויעווערטס מונד מיכער זיינעס הויפטע
 זעה ער דען הימעל העפֿען, טויענד איכעגעטעפֿעלען וועגען מונדע
 מיינענדער, מויע דערען היטטע קעס מיינע מויל דען וועקען געטרעהען,
 מין געטעפֿעלע מיינער טענען יונגערוי, וויט הימליכער גארקיע מואגעבען
 מויל מיהן לו, פֿעסטע מיהן איבערייך בייק פֿעהע מונד טערפֿך: קעס
 טהייערער יינגלינג, דים הימעלס פֿעקרטען טעעהען דיר העפֿען, זיה
 פֿעהרטע מיהן מין דים רייזע דער זעליגען, ער זעה דים פֿעהען פֿעג-
 טיעדענען זעלען וויע זיה מין דער פֿעטוואָנג געטעס זיך ערגעפֿעלען.
 דיעס זינד, טערפֿך דים הימעליטע געטעפֿעלע, מיינע פֿרינדע, דים זיך
 מויערליכטיג געליעכט, דים פֿיר זיך געליטען מונד געקעפֿעט העבען —
 טערעכע דיעזע עהליך לו ווערדען, פֿערפֿעלגע דים בפהן, דים דום בע-
 טרעטען העקט, מונד דער הימעליטע פֿעטען ווירד דיר זיינען ביימחטענד
 ניכט פֿערזעגען — מונדער דיעזען זעליגען בעמערקטע ער מייניגע דערען
 פֿעטווען וויע דים העלע זענען איילטעטע. טהייערעס הימעליטעס ווענען
 פֿעהרטע ער: ווער זינד דיעזע, דערען פֿעבליק וויע דים זענען איילטעט?
 דיעס זינד זעלען, דים פֿיר מיהרען גלויבען בערייטוועליג מיהן זענען
 פֿעפֿערטען. נאָך מיינעהעל וועגעט ער דיעזע פֿעלוועיען מונד מין אייל-
 טערעהל דער פֿען מיהנען מויערינג בעההרטע טוערליך זיין מויעג, מונד
 ער ערוועפֿעט.

דיעזער טרויס העטטע מיינען העפֿטיגען מיינדעק מויל זיינע זעלע
 געהעלט — מיהק טיען עס, האָס העכע געטט מיהן דורך דיעזען טרויס
 מין זיינען פֿערזעלע בעטטערקען וועלען — דאָס מייניגע פֿעהעלעניס

מין וועלעכע זענען אונד קערפער לוי מינגערע טענהען אפלט דאס קעט
 מינע פאפעקליקן דעס גייסטעס מויך זינען טענהעטיס מויך אונזערן קערפער
 וירקט — דער טרויך דיעזעס יינגלינגס זייט ער דורך דיא זעבהפאטע
 מינבילדונגסקרעפט דעזעלבען קדער דורך פאפענברונג גאטטעס עלויגט
 ווערדען, דייטעטע דאך מויך ניכטס פאדערס פאס דיעזען מין זיינען פאר-
 זעלע לוי בעסטערקען אונד דיעזער טרויך פאט מינע רעגונג מינען אומזיס
 מין דעס העללען דיעזעס יינגלינגס געוועקט פאן דעס ער פריהער קיינע
 פעהונג פאטטע — זיין העלל זעהנטע זיך נאך מינען אונזען דאס עכטן
 דיעזע קייטלע, דיעזען פאטטע וויא דיא היטאלישע ערטיינונג פאטטע,
 מוס היט דעזעלבען מויך פאדען פארמינגעט לוי זיין, עס ווער מינע רע-
 גונג דער קיינען פאזיטען זיענע, וויא זעלע דיא דיכטער סעהן בעזונגען —
 מינעפאלן פארפאלגעטע זעהן דיעזעס בילד, אונד דאך אומזיס זיין קארפער
 בעזומזיס זיין זעהן פאט זענען דאס עס נור זיין טרויאגעזיכט ווער. —

II.

דער דריטע פבענד ווער ערטיינען — וולמי טבת ווערס, דיא
 הייליגע ספאפאטייער פאטטע דען וועלענטענען עכטן פאטל געזעלט, ר'
 נאוס פאס מין זיינען זעהנטעזעלע זיכטליך בעזונדערהיט, דען יינגלינג ער,
 ווערענער, קהנע דאס ער נאך היט זיך זעלבסט מיט קארפערן ווער, וויא ער
 זיין געגעבענעס ווערט אפזען ווערדע, מונד פאס דיא זעהנטע טטונדע גע-
 סאפגען פאט, ווערד דיא טהיר זיינע געפאנעט אונד דער יינגלינג טטונד
 ווערדער פעהרעהרביעטיג ר' נאוס געגענמיכער. דער רעכבי קייטע זעהן
 דיא פאנד אונד בעדייטעטע זעהן פאטל לוי נעהמען. —

זייט מינע ענטזאוס זיין זעהן, נאך זינען דעזעלבע, פארפאלגע
 דער רעכבי זיכטליך בעקאנענען? דיעזער טענהעט אונזערטיטטעליך
 פאטט מין זיינען העללען! פאטט זעהן מויך דיעס בעדעפאלט. דאס זעהן
 נאך זייערען מינעפאטטע מין געטרענטעס גייער מייערען פאזיטען.
 זיין ווערדעט, דאס זעהן ווערדען אונזער דיא מויגען טרעטען דירעטען, דאס זעהן
 פאן זייערען פאטטעלענער פערן געטרענט ווערדעט זענען זייטען? —
 דער יינגלינג ווער פאן דיעזער פארטטעלונג זעהקליך געריהרט, יעדאך מין
 זיינען ענטזאוסע אונזערטיטטערט, זענען ער: (קבי זמאי עזבני זיה'
 ימסעני) זע פאטטע אונד אומזענער זיך פארפאלגען, ווערד דער עוויגע זיך
 מוינענעהען — נון זיין זעהן מויך בין בערייט מייערן אומזיס לוי ערפאלגען,
 יעדאך היט דער בעדינגונג, דאס זעהן מויך פריהער היט דען זעלונגען
 אונד פארטרייטען אונזערער רעליגיאן בעקאנעט אפלט, זייט זעהן דעזען
 מינעפאטטעלענער? — פאלקאנען זענען דער יינגלינג היט זיכטעפארער
 פריידע, — פאן דיעזעס מויך פארפאלגען דער רעכבי ווערד קהנע געפאנען
 פארפאלגען לוי ווערדען, קדער פארפאלגען לוי עררעגען געטעהען? פאן
 10 מוהר פבענדס ביי 2 מוהר נאך זיטטערנעכט בין מויך העלר זיינער
 לייט העלר רעכבי! גוט! דיעזע לייט זייטען עכטן, ווער מויך פאן בערזעס
 געטעפאלען פרייט בין, דיעזע ווייל מויך לוי דיינען היילע פארזענערן אונד
 זענען זיין וועללען ווער בעדינגען — נאך זייטען לוי אונזערער פארטטען.

דיגונג: מונבעקייטערט וויא דין נקחש מיזט, זקולסט דומ ביו לו דיינער
 מויפֿנקחשע (בבליה קודט) דען נחשען מונערעט סטחאפֿטערט (פֿברקט)
 הפֿכען, דער דפֿן מין (מברקט) פֿערנערעלט ווערדען זקול, דער רחבֿי
 זענטע לוק זעגען זיינע הפֿנד מויל דקס הויפט דעס יינגלינגס מונד זעגעטע
 מיהן זייט דען ווקרטען: ימלא ה כל משאלותך.

III.

זעהרערע אפֿקחטע זינד זייט דעק פֿערפֿולקסען, דער יינגלינג בע.
 זאטע יעדען פֿכענר זיינען זעהרער פינקטליך זוק 10 מוהר, מונד פֿער.
 וויילטע דקרט ביו 1 מוהר זייטערנפֿלט — דער פֿרעווע רחבֿי פֿיהרטע
 מיהן מין מין דקס תאוד-סטודימוק, אפֿלטע מיהן זייט דען פֿאליטען
 זיינעס טרייטן (בר יסרמל) בעקפֿנט וויא עס מיהק זיין רעליגיוזעס גע.
 זייטע מיינגעכ. דער גרעסע ספֿול פֿקן נאטור-היסטארישען וויססענ.
 ספֿלטען וועלכע דיעזער יינגלינג בעזאס דיח גרעסע עזאפֿענגליכקייט פֿיר
 דקס טיעפֿערע מיינגעכען מין דער וויססענפֿעלט, פֿערבונדען זייט מיינער
 זקיס ריכטיגען בעזאטשהייטונגסקרעפֿט דיח ער זין דען טפֿג זעגטע וויא
 ניכט זינדער זיינע קעננטניס דער העכרעמישען ספֿרפֿע, אפֿלטען דקס
 דיעזער מונטער דער (זייטונג זיינעס זעהרערס מין זיינע קולע לייט מיינע
 סטופֿע ערכייטע דיח וועניגע מונטער דען תאודר יינגערן דעס רחבֿי
 ערכייטען, זקט ווען ר' נחוק זיך מין זיינע טיעפֿזיניגע מונד פֿערלוינגטע
 הפֿלפֿע ערגיגע, מונד זייט פֿילפֿויטישער ספֿרפֿזיניגקייט זיינען געגענ.
 סטפֿנד ערקרטערטע, זק ווקר דיעזער יינגלינג גפֿלן פֿהר — ער פֿער.
 פֿאזגע מיט סטילזען דען זידענעגפֿנג זיינעס זעהרערס מין זאזען זיינען
 קרייזונגען מונד זינדונגען — מונד קויט הפֿטע דיעזער געענדיגעט, זק
 סטפֿנד דקס בילד דער דיסקוסיאן זעכענדיג פֿקר זיינען מויגען, ער זענ.
 גלדערטע דיעזעס פֿקן זיינען זוק עס זייט דעסטע ספֿנען פֿערבען דיח
 זיינע בערעדעמאקייט מיהק פֿערליה, ווידער מויעלובויען.

פֿכער ניכט נור מיט סטודימוק ווקר זיין גייסט זעכטיג פֿקרעדרוק.
 גען מויל מין פֿרעוועזיגקייט ומונדע זיין הערל דוק זיינען זעהרער בע.
 סטערקט, דעוטהה מונד בעטיידענהייט ווקרען דיח הויפטליגע זיינעס
 קרעקטערס, זקט זייסערטע ער וועהיטהיג וויא זעהר עס מיהן בע.
 טריבע, דקס ער נקך מויסער דעק יודענטהווע טטעהע מונד בייא (אפֿליות
 פֿסוריקן) זעכען זייסע, דער רחבֿי, פֿערטרעסטעטע מיהן דפֿן דקס דער
 ענטטיידענדע וואענט ניכט פֿערן זייא, וועלכעס מיהן מויל בערוהיגעטע.
 ר' נחוק הפֿטע דען יינגלינג מויסערקרדענטליך זיעב געווקנען,
 דיח סטונדען מיהרעס לונדוועזיניס, ווקרען דיח זעליגעטען זיינעס זעכעס,
 ער הפֿטע עס לו זעלעכען דקס דיעזער ניכט פֿאזיין מין (גר נדק), זקנ.
 דען מין (גדול ביסרמל) זיין ווירד.

לוק בעסטערן פֿערסטערניסע דעס פֿערלויפֿעס מונערער ערלעה.
 זונג ווקלען וויר מיינען בליק מויל דקס הויזזעגען מונד דען פֿעוילענקרייז,
 דעס ר' נחוק ווערפֿען.

IV.

דיח לפהוריכע יודענגעשיינדע ל' ט' בעווקהנטע זייט פֿיעלען יפה.
 רען מיינען דער טעהנסטען טעהרטטהיילע זיח ווערען מין קיינעם געהעטען
 געפֿענט, וויח עס דעמאלס מין רען טעטרעטען מיכילך ווער, זיח קענטען
 דעס נעלעס פֿרייח מין דער טעהרט זיך בעוועגען, מין פֿעררעלט וועלעס
 דיח געהינדע פֿער פֿערען סען זייט פֿיעלען יפהרען גענעס, דיזען
 טעהרטטהיילע נענטע ווען קולוועג דעס יודענפֿירטע, דיח סענען הייזער
 מונד וועגעליינע, דיח רייכען געטעפֿעטע. וועקעט זייט מיהרען מויסלעגען
 וועלע דיח וועההעבענדען דער געהינדע בענעסען זק וויח מיעברהויפט
 דער געטעפֿעטע פֿערקעהר דער פֿעסט מויסטלייך מין מיהרען הענדען
 ווער, וועלע, דעס דיזענער טעהרטטהיילע דער לעבעהעטעטע ווער.

עס מייסערטען ענדע דעס ווערען פֿעטליך פֿענעטע דער גרעסע
 דעס זייט מווען דערען טעפֿעסענדען קעריקעלען געביידען, דיח מיינע
 פֿאטע וויינער פֿען דעמוועלען טרענטע, נעהע פֿען דיזענער וויינער הינדעטע
 מיינע טעהלע געסע, געגען רען וויזענגונד, דעריבערס פֿעלע גענענט,
 דיח גרעטענטעהיילע מויס ניעדען לעוהייזער בעטטענד, מונטער וועל.
 לען זיך מין טעהלעס, מין טעהק געבויטעס הויז הורך זיינע טאוטליגען
 גרעטענטעהיילע פֿעס וירטעל ענטקליידעטען ווענדע, דעס בעטויינער זיך
 בעהערקבאר וועלע. דיזענעס הויס געהערטע רעבני נחוק, וועלעס מיהק
 זיין וועיגער טויענגערעטער כ' דינאל טורח לוק פֿעטריטע זיינעס רעב-
 בינעס מין ט. פֿער 36 יפהרען ערבויען זיינע: מונד פֿען וועלען דיח
 געסע מויך מיהרען נעהען ערהיילע. דיח געהינדע וועלעטע סען ועהר.
 וועהלע מין מייגענע קעסטען דיזענעס הויס מיעברטינעלע וועסען, מוויין
 דער פֿערהעט כ' נחוק וועלעטע עס דורכמייס ניעט געטעפֿעטען, מיעדעס ער
 בעהויפטעטע דעס דיזענעס בייח זיינער לעבעלייט פֿאט (זכר זכרען) זק
 בלייבען וויסע — זק פֿערהעלעטעטיגעט פֿענער מויך דעס הויס זיינער
 מייסערען פֿענילע נעך ווער, זק העררעטע דעך פֿען מיינען דיח וויסער.
 העלעטעטע פֿערנונג מונד רייכליקייט. דיח ווענדע ווערען ווייס גע-
 טינעלע, דער בעדען געטייערט, דער הויסרעט, לונדער נער פֿען פֿיעלענע
 העלע פֿענער מוועס זק ריין מונד פֿעקעלעקע, דעס דער גייסט מיינער גוטען
 הויסהלעטערין מווענטעהלען זיכטליך ווער, דיח רייכליקייט דיזענעס הוי-
 זעס בעטטענדען מין מיינען טעהק מויס לוייח ליחערען, מונד מיינעס
 קליינען געהער ווערין וויי רען כ' נחוק פֿען רען לוייח פֿענדען פֿענדען,
 מונד מין פֿענער טעהקעוועקע ווער מין גרעסער לענגליכערע: מעהל, דער
 דעס ביה העדרט בילדעטע, מויסער דיזענען ווער נעך מין קליינער בלווענע.
 גערען מנגעברעלע, דעסען מווערירונג מין פֿערהעלעטע פֿעטעס גע-
 וויינער ווער, דער מין דער סענען יפהרעסלייט, זייט רען מעהנגעלעטיגטען
 בלווען געליכערט ווער.

דער פֿעהיילענערייז דעס כ' נחוק בעטטענד מויס זיינער מיינען
 טעלעטער ליפערע מונד זיינער פֿערוויטוועטען טוועטער ויריפֿען, דיח זייט
 דעס טעהרע זיינער געטען דיח ערליהערין זיינער טעלעטער, מונד זייטערין
 זיינעס הויזווענעס ווער. וויח טרייח מונד מויערליכטיג דיזענע פֿערהעטע

חונד קרדונגס איבענדע פֿרויז מיהרע פֿליכט ערפֿילט, לייגטע ניכט
 נור דער עכטן בעטריעבענע קרדונגסזיגן חונד דיז ריינליכקייט, וועלכע
 מין דעם הויזע הערסטע, אקדערן מויר דיז ערליהונג וועלכע זיז מיהרער
 ניכטע גחב, דער זיז מויר פֿלוג מויערעקאמפֿקייט לוויענדעטע, ליפֿערן
 פֿון נאָטור היט דען ספֿנסטען גחבן דעס גייסטעס חונד דעס קאָרפֿערס
 בעטענקט, בליהעטע עהפֿער אונטער דער לייטונג חונד פֿלוגע מיהרער
 פֿרֿוהען טאָנטע חונסולדפֿון זיז דיז לויז, דיז וועדער דער טאָרפֿהל
 דער אָננע נאָך דער גיפֿטיגע מויר דעס ווירדעס בעטפֿדיגטע, זיז ווער
 יעלט מינס 15 לעבענסיאָהר געטרעטען — דאָס עכטנאָמס מיהרער
 גלידער, דאָס בליהער טענע געזיכט, וועלכעס מין דונקעלברוינעס האָר
 מווסטפֿטעטע, דער זילבער קאָנג מיהרער ספֿרעכע בעלייכעטע זיז,
 טרֿען מיהרעס מיינפֿלען פֿלוגעס, פֿאָס מיינעס דער רייטלענדסטען
 וועזען מיהרעס געטועלעטעס, פֿון וועלכען דיז נאָטור מיהרע מייסטערהונד
 פֿעראַלטע — זיז ווער מרייטאָמס, טהעטיג, פֿרֿען חונד מיבערמזיס גוט.
 מיטהיג, בעפֿס מויר מיינען גרֿעטען טפֿיל פֿון וויססען, דיז זיז טהיילס
 מויר דען ערלעהונגען מיהרער טאָנטע מין פֿייכרסטונדען, חונד טהיילס
 מויר פֿרֿוהען ערבוילען ביכערן אָמאָלטע, — מיהרע איבעלינגס בע.
 טעפֿטיגונגען ווערען, דיז בלווענפֿלוגע חונד דאָס ספֿינענערד היט
 וועלכען זיז מיהרע מייסיגטען טונדען מיס אָמאָל חונד מיס ווינטער
 מויערפֿילטע.

פֿון מיינען הייטערן ווינטערקענע, פֿאָס ליפֿערן רעכט עהזיג פֿון
 ספֿינענערד בעטעפֿטיגעט ווער, חונד דיז פֿליהערדע טעכרע חונד דער
 פֿריינדליכע האָרע זאָ טפֿון דורך דיז ריינען פֿענסטערסייבען בליקטען,
 טרֿעט זיז פֿאָס פֿענסטער אָסן זיך פֿון דעם פֿנבליקע דעס געשטיכטען
 היזעבאָס לו ערגאָטלען, זיז בליקטע פֿון מונגעפֿעהר מויר דיז פֿלור דעס
 הויזעס, פֿאָס עכטן דער געהיימיספֿען אָמאָל וויגער פֿון דער טהירע
 ספֿער דעסען פֿנאָלן פֿרֿען זילבערסיין דעס האָרעס ערלייכעטע ווער,
 מין לייכטטרֿעהל מיהרער אָמאָל דער דורלס פֿענסטער מיהרעס ליהערעס
 דרֿעג, אָמאָל דאָס מיהרע בליקע זיך בעגעגעטען, חונד מיינע אָמאָלע
 זיך ניכט טרענען קאָנטען, ער פֿעלעטע לייזע דיז טהיר, חונד ליפֿערן
 מויערע העלסט מיבעררֿעסט פֿרֿען פֿענסטער וועג חונד זעטלעט זיך הינטער
 דעם ספֿינענערד.

דיז פֿענעפֿויר מיינעס 15 יעהריגען הערלענס מייזט זעהר געטיקט
 מיס דרֿעטעפֿולן, אָמאָל ערסיינגען וועלכע מיינע העפֿטיגען מיינדוק
 מויר זיין געהיטה אָמאָלען, — דיעס ווער מויר דער פֿען בייז ליפֿערן,
 זיז זאָס הינטער דעם ספֿינענערד מיס געדפֿנקען פֿעראַנקען, מיהרע פֿען.
 טפֿויר אָמאָלע מיהר דאָס בילד היט לעכהפֿעטען פֿערבען, זיז זאָ דען
 בליהער טענען יינגלינג ספֿעטליך פֿען פֿנאָטה חונד ווירדע, זיז ער
 היט פֿריינדליכקייט לו מיהר הינזיך בליקטע, זיז ערגינג זיך מין טויענער.
 ערלייז פֿערוואַטהונגען חונד פֿרֿען: ווער אָמאָל דיעזער ערלע יינגלינג זיין?
 וועס פֿיהרטע מיהן מין זאָ טעטער נאָכט מין מונטער הויז? מיהרע זיז.
 גירדע, מיינע טוועלכע דיז זיז היט מיהרען געטועלעטע געהיין הפֿטעטע,
 רויכטע מיהר פֿיר דיעזען פֿענער דען טפֿיל, געוואַקנט יעדע מיהרער

עומפֿינדונגען מיהרער טאָנטע וויטלוטהייטן, נאָהק זיח דאָך פֿאַנטפֿאַנד
 היעריבער עטומס מיהר אַזקען לז אַפֿסען, דען קאַווענדען פֿאַנדען, פֿאַס
 העטטע מיהר יעמאָד דאָס וויעדערעטיינען דיעזעס ייִגלינגס פֿאַרהער.
 געזאָגט, נאָהק זיח מיהרען זיטל פֿאַס פֿענסטער, דאָס פֿאַינפֿאַד סטורטע
 לזאָר, פֿאַבער דער דאָקקען זיין מיהרער לפרטען האָנד בלייב מונבעוואַגליך
 זיח טויעטע מונלעהאָגע אַפֿהל לז פֿענסטער הינוס, פֿאַס דיח לעהטע
 סטורדע סאָג זאָ וואָר דער פֿאַן מיהר זעהליך ערוואַרטעטע ייִגלינג
 וויעדער ערטיענען, ער פֿאַפֿענטע אייזע דיח טהיר מונד טראַט מינס הייס,
 דיפֿאַפֿהל קאָנטע זיח מיהרע נייִמגירדע ניכט בעלפֿאַהען, — זיח טראַט
 אייזע לז דער טהיר דעס געאַפֿעטע, וואָ מיהר פֿאַטער זיט דען ייִגלינג
 וואָר, זיח לויטע, קאָנטע פֿאַבער ניכטס וואָפֿעהעהען, וואָס מיהרע ניח.
 גיערדע בעפֿריעדיגעט העטטע, זיח בליקטע ענדליך דורך דאָס טויעסען.
 אַדך, מונד וואָר גאַלז מיבערפֿאַטט פֿאַן דען פֿאַהליקע דיעזעס ייִגלינגס,
 דען זיח פֿריהער נור פֿאַליכטיג זיין דען פֿאַהליקען זיין דעס אַקדעס געזעהען
 האָט מונד נון מיהן זיין זיינער וואָפֿהרען געטפֿאַלט גענוי בעטרומפֿען קאָנטע,
 דיפֿעזער אַפֿס נעבען מיהרען פֿאַטער, לויטע זיינען פֿאַרטראַגע מיס גע.
 זעטלע, אַפֿלעטע זיטמונטער זיינוירפֿע, דיח מיהר פֿאַטער זיבערייך פֿאַ.
 האָרטע, דיח טאָנהייט דיעזעס ייִגלינגס אַפֿלעטע זיינען זאָ העפֿטיגען מיני.
 דרוק מויל מיהר העלז דאָס זיח זיין דען פֿאַהליקע דעסזעלבען זיך גאַלז
 פֿאַלדאָר, מונד ווירדע זיח, דיח בעזאָנגיט פֿאַן מיהרער טאָנטע מיבער.
 פֿאַטט לז ווערדען, ניכט פֿאַן מיהרען פֿאַטען געוויפֿען זאָ ווירדע זיח
 געוויס סטונדעלזאָג מיהרען גענוסרייכען סטאַנדפֿונקט ניכט פֿאַלדאָסען
 האָבען.

דיח סאַפֿאַפֿע נאָכט פֿאַן געטטען מונד דיח זעלדאָהען, מיהר
 פֿריהער מונבעקאָנטען עומפֿינדונגען, דיח מיהר העלז דורכטראַפֿטען,
 האָטטע מיהרען גייסט פֿאַבערפֿאַנט מונד אַפֿהעטען זיח, זיך לזר רוהע לז
 בעגעבען, — זיח אַג סאָן זיינע סטונדע מויל מיהרען אַפֿער פֿאַבער מיהרער
 סטאַנד דאָס ביז דיעזעס טאָנען ייִגלינגס פֿאַר מיהר, — זיח ערשעפֿעטע
 זיך זיין פֿאַרוואַטהונגען, ווער דיעזער ייִגלינג זיח, וואָרזען ער יעדען פֿאַבער
 זאָ טפֿעט ביח מיהרען פֿאַטער ערטיינט, ביז זיח ענדליך לז דער זעלדאָהען
 זיינונג געלפֿונגען, דיעזער זיח זיין וועזען האָהערער פֿאַרט, מונד קאַווע
 יעדען פֿאַבער לז מיהרען פֿאַרוואַטען פֿאַטער, מונד זיט מיהר מיבער סחרי
 האָהרע לז טפֿעלען.

ווער דאָס אַבען מונד טרייבען דער ייִגערפֿאַפֿט דער באַזירק, מויל
 דען יסיבות זיין פֿריהערע לייט געקאָנט, וויח מונטער טויענדען קויס
 זיינער וואָר ביח דען וואָן פֿאַנטפֿאַנד, אַרדונג מונד רייליכקייט פֿאַנד,
 דער ווירד דער מונטורפֿאַלען ליפֿאַרע דיעזען פֿאַרדאָקסען גוויבען ניכט
 פֿאַרזאָגען, — זיח דיח ניח זיט זיינען אַפֿעלען וועזען מונטאָגע גע.
 האָבען, דיח דאָס גאַלע יאָהר מונטער דען באַזירק מיהרען פֿאַטערס זיך
 בעוועגטע, קאָנטע מונטאָגליך ביח מיהרען פֿאַטער, מונד ביח מיהרער
 פֿאַרוואַטען ערליהונג פֿאַרערס דענקען. טפֿעט נאָך זיטטערפֿאַלען ערקויקטע
 זיח ערסט זיין אַפֿאַטער סאַפֿהל, דער זיח זיין זיינען אַפֿער פֿאַנגענעה.
 זען מונד טויעלען טרייבען וועגטע. — מיהר קאָס עס פֿאַר פֿאַס וואָר

ז'ח בייח מיינען מיהער ב'ווענבעטע בעטעפטיגעט. דער יינגלינג
 ט'הער נעבען מ'הר, ה'ה'ן מ'הר דיעזע ריינגען, ז'ח מונטערהעלטען ז'ך
 מ'ק געטערעלע מ'בער דינגע דער פ'ערגמגענהייט מונד דער לוקוב'ט, ז'ח
 כרי'ט מיינע ק'זע ז'ב מונד ריי'טע ז'ח מ'הק, ער קיסטע דיעזע, מונד ז'ח
 ווערדען מ'הוער מ'הר פ'ערטרויטער, ז'ח ווערדען מ'ך ז'רס מ'ן ז'רס
 מ'ן דען ט'העטענגעגען דעס ג'הרטענס, ס'ווערען ז'ך ע'וויגע טרייע, מונד
 ז'עבע, מ'הר הער'ן מ'זט בעזעליגעט מונד וועגעט מ'ן מיינעק ווערע פ'ון
 ווענעגע'הע'לען, — ד'ך ז'אטלויך פ'ערדיסטערטע ז'ך ד'ס פ'ירמ'הענט
 ז'ב מ'הרעק הויפטע, ס'ווערלע וועטטערוועקען לקען פ'ון ק'סטען הער,
 דער ס'טורס בר'ויעט העפטיג מונד דער ד'קנער ק'וולט ז'ט פ'ירלעטעלי'עק
 געט'זע מ'בער מ'הר הויפט ד'ה'ן, ד'ס דער ב'דען מונטער מ'הרען
 פ'יסען ערר'הענטע, ד'ח וועטטערוועקען ענטל'דען ז'ך מונד מ'ין ב'יטל.
 ס'טר'ה'ל זעלטע מ'לעס מ'ז ז'ח הער מ'ן ב'ה'ר, פ'ור'ט מונד טרעקען
 מ'בערלע'וולט ז'ח, ז'ח העלטען ז'ך פ'עסט מ'ווערען מונד טרעסטעטען
 ז'ך מיינ'הרע, מ'הר פ'עמ'ר מ'זט ז'כגעטעפערט, ד'ח פ'ל'הע ריקט
 מ'הען מ'ווער נעהער, מ'הרע מ'זען ז'נד געגען דען ה'וועל גערי'טעט.
 ז'ח ריע'ען לונגלי'ך : הער ד'ין ו'וילע געטעהע — ז'ס מונס פ'ערמיינט
 מ'ק ט'קדע ב'ויבען! ד'ח פ'ל'הע ער'העסטע ז'ח, — פ'קס טרעקען
 ד'ולט'ויערט ערווע'טע ז'ח, — ז'לט'ויך ער'העפט פ'ון דעק טרעקען
 דיעזעס טרויעס ב'וקטע ז'ח ז'נגע מ'ז ז'ך הער, ענד'ויך ז'גטע ז'ח :
 מ'ין ג'העלי'כער טרויע, ז'בער מ'ך זיעט מונד ווענ'גלי'ך ! —

ד'ח ט'העטע מ'ק וועלע פ'ערסט'ה'ר יעדען ומונט יעדע הערלענס.
 רעגונג מ'הער ני'טע מ'ן מ'הרען מ'זען לו זענען, בע'הערקטע ז'ט מ'ס.
 פ'ערגניגען, ד'ס זייט מיינגען ט'גען מ'ן דעק גע'ה'הע דערזעלבען מיינע
 גע'וועליגע פ'ערענדערוג פ'ערגעג'נגען זייט, — ז'ח ווער לערסטרייעט
 מונד פ'ערט'ה'רט. מ'הרע הערע ווערען זעסטיג בייח דער פ'רבייט. ז'ח
 טפ'ר'ך ני'ט פ'ון מ'הרען ב'ווען מונד פ'ון מ'הרען טפ'ינענערקעקען, ז'כטע
 מ'בערהויפט דעק ז'נבליקע מ'הער ט'העטע ז'ך לו ענטליהען, ק'ול ז'ח ווער
 ג'ח'ל מ'וועווערדע'וט. ד'ח ט'העטע מ'ק ומוסטע מ'ז מייגענער ער'ה'ה.
 ר'זג וועס ז'הפט'ה'ע דיעזער פ'רט בייח מיינען 15 יעהריגען ווערדען לו
 בעדייטען ה'כע, מ'ז'ין ז'ח ק'הנטע ד'ס ס'ין מ'הרע פ'ערוועהונג ני'ט
 פ'וקטע ווערען ו'ויל מ'הר דער געגענט'ה'ר פ'רעד ווער פ'ן דעק ז'ח
 מ'הרע פ'ערוועהונג קניפ'ען ק'הנטע, מונד בע'ל'קס ד'הער מ'הרע ני'טע,
 ק'הע ד'ס ז'ח עס בע'הערקט, גע'ויער לו בע'ה'ל'טען. —

V.

ווען ל'וויח הערלען פ'ון נ'טור פ'יר מיינ'ה'רע בעט'ה'וט ז'נד ז'ך
 ריי'ט מ'ין מ'הענטע ה'ן ד'ס דיעזע, ו'ז דער ב'ווענעט'ויב פ'קס ווע'טלוג
 בע'וועגט, ז'ך פ'ערהע'לען, ווען דיעזע ז'הפט'ה'ח פ'ע'ווערדען דורך מיינע
 נע'טלי'כע ער'סינונג, דורך מ'ין ז'כט'ה'רעס ליי'ען דעס ה'ווע'לס ד'ח
 ו'ויהע דער געט'לי'ען בעט'ה'וטע ערהע'לט, ז'ך ד'ס זע'לע פ'ן זע'לע גע.
 פ'עסטע'לט, ו'וייט ערהע'בען מ'בער ד'ס מ'ירדיע ד'ס ליע'ל מ'הערע פ'ער.
 מיינגונג פ'הען, ז'ך ג'לי'כעט דיעזע ד'ס ע'ל'קטעריטען פ'וקען, דעק ני'טע

ויערשט טעהט. דעס ווער דער פֿון ביים דעם געהייסע פֿון האנד
ייגער מונד ליפערט.

דין פֿעטליכע ערטייגונג פֿענסטער דעס רחבי, דעסען הויז
וועט מונד פֿעיליג מיט גענוג מונבעקמנט ווער, מין וועלער ער דין
היזויליס ערטייגונג לו ערקענען גויבטע העטטע מיהן מונענדליך מי-
בערשט געוועלט. זק דעס ער הייטע זילטליך פֿערווערט ביים דעם
רחבי היינטרעט, ער זאלטע זק פֿעיל פֿאס העגליך זיך לו זעהען מעכער עס
ווער פֿערגעבעט. — דער רחבי בעגינט זיינען פֿערטעג ווי געוועהן-
ליך היט פֿילפאליטיסער טערפֿיניגקייט, דער יינגלינג הערט טיילוויי-
גענד לו, זיינע געדענקען ווערען מעכער פֿון דעם פֿענסטער געקעטטעט, ווער
ער דין היזויליס ערטייגונג ערקענעט, ער ווערן קיינע פֿערגע מויל.
העלטע קיינע בעהערקונג מונד ומוסטע קיין ווערט פֿון דעם, וועס דער
רחבי פֿעהערנעלט, דעס בעהערקטע דער הייסטער רעכט פֿאך, וועס
פֿעהלט דיר היין זעהן, מיט דיר פֿעיליכע מונגעגעעהעט וידערפֿעה-
רען פֿערגעט ער? — ניכטס פֿון בעדייטונג ויין הערר רחבי! מין
זענדערבערער טרויער מיטס דער זייט היינגען טעגען, היינע זעענע בע-
טעפֿטיגעט, — ערלעהב היין זעהן, פֿעיליכע געלינגט עס זיך מיהן דיר
לו דייטען, טרייע זינד לונער לור טרייע, ווער דעפֿען מיהנען קיינען
גויבען טענקען, מעכער גענו לו פֿערווערטען זינד זיך ניכט, דען קעט ווער-
נעט מונד געטט דורך טרייע, זיך טיינען דען מין פֿינגערלייג דעס פֿון.
וועלטיגען, מין סיטוועליקען דעס זעכעט ווער מונער הייל געפֿערדעט מיט.
דער יינגלינג ערלעהבט זיינען טרויער גענו מוטטענדליך, פֿערהויעג מעכער
מיס מינגערער טעהן דען לופֿון דער מיהן דיעזען מעכער זק פֿערווערט
געוועלט, ר' נחום הערטע מיהן מויעהערקעט לו, פֿאס דיעזער געענדעט
העטטע, ווער ער מין געדענקען פֿערווערטען, מין געקעט געדענקע טיען
מיהן לו בעטעפֿטיגען, ענדליך זעטע ער: מין זעהן דיען טרויער בערשען
קיינעם פֿעלדענקעט, מוס מיהן לו דייטען: דין היזויליס יונגערויע, וועלכע
דיך מין דין רייזליקייטען דער זעליגען פֿעהרטע, מיט דעס זינגליך דער
רעליקען מונד לונער יענער, וועלכע געטט מויל דעם בערגע סינח קעלעט.
בארטע, מין דער דוח נון דיען הייל לו פֿינדען זעכעט. דורך דיעזען טרויער
וועלטע געטט דיינען פֿערווערטען בעטענקען. —

מיכריגעט מין זעהן מיט דער זעהענט דע, ווער דוח מין דען בונד
פֿערהערטע טעטען ווערט.

VI.

זיענען מין מונבעדייטענדער פֿאקען זעכעט ט. זעהלטע דעוועלט
קיין 400 מיינטעהער, מונטער וועלען מונגעפֿעהר 16 מיינטעליכע פֿע-
הילען וועהנטען, דין גרעסטענעהילס היט פֿעך מונד גייסט בענענערייט
זיך ערנעהרטען, מונטער דיעזען בעפֿעהר זיך מין יירטער פֿעלט, דען ווער
קולוועג ר' דימל רופֿע נענטע, דער מעכער מין קריסטליכען קרייזען דער
ומונדער דעקטער היעס, דיעזער מיס דעם פֿאליטישען געברייג, גע-
הערטע מיינטע לו דעם טרימוועירקע פֿון דער האווערשען העלטע לו
פֿעהן, וועלכע דעם דעוועהילס מויעלעכענדען סעכעטהעמיווס מין טייל.

אין הולדינטע, מונד ביים דובבארווערונג מיינע קלוגה פֿאָן דעם קאָכני ער.
 האָט, דיז זיך מויך מין ספעטערער לייט פֿון פֿאָלן דרייפֿן בעוועהרטע, ר'
 דינאל, דער מין ספעטערן יפהרען האָט חוזר בתשובה געוועזען, וואָרד נור
 טוואַך פֿאָן דיעזעם פֿאָלע געסטרייבֿט, ער פֿערלירט לואָר זיין גאָלעם פֿע.
 טערוואַרען, מונד אַווסטע 4 יפהרע מיט טיעפֿסטען עלענדע
 הערוואַרען, זייט דעם פֿעכער פֿאָס ער זיך מין ט. פֿאָס פֿאָקטיסער פֿאַרל
 ניעדערגעפֿאָסטען, מונד מיינען פֿאַרמאָען טוגענדפֿאַסטען אַבערסאָמאַנדעל
 פֿיהרטע, פֿערפֿאָנטע מיהן דער פֿאָר זיינעם קאָכני ניכט זעהר.

דיעזער ר' דינאל רופֿט בילדעטע דיז הערפֿאַרפֿאַרענדסטע פֿערסענ.
 זילקייט מין דיעזער קליינען געוויינדע, מיהם פֿערפֿאַרפֿאַרענע זיט, דאָס זיט
 פֿאָן זאָ פֿאַרלען מונכילדען וועלכע דיז יודען מוס יענע לייט היט מונד דע
 ערוואַרען אַווסטען, פֿערפֿאַרפֿאַרענע געבליעבן.

דיעזער בעזעס מיינען גרעסען פֿאַרן תּוֹוּרִיסען וויסען, וואָר
 בעלזען, מונד האָטטע דיז גאָבע, דורך זיינע בערערוואַרענייט, יעדען, זיט
 דעם ער מוואַיגט לו פֿעססאָן, — ער טאָנד ביים פֿאָלן מין גרעסער
 פֿאַרענען דורך פֿלייס מונד ספֿאַרפֿאַרפֿאַרענע ערוואַרענע ער זיך מין קליינעם
 נאָה מונד פֿאַרענען לו מילטען מוירענייטע. זיינע פֿאַרלנייט וויסענעפֿאַר
 האָטטע ער ניכט מוילן הערליינישען טוואַלען זיך ערוואַרענען — ער נייגטע
 זיך זעהר דער זאָפֿפֿאַרפֿאַרענישען היילונגס וועטהערע לו, זאָ ל. ב. קורירטע
 ער מין דעוואַרענען זיט הינער קאָטה, טווערפֿאַרפֿאַרענייט זיט פֿאַרענענאָלע.
 מונד וואָס דאָס אַנדערפֿאַרפֿאַרענע וואָר, דאָס ער גרעסענענייט נור זאָלע
 קאָפֿע מין דיז בעהאַנדלונג נאָהק, דיז פֿאָן פֿאָלען פֿאַרלען מוילגעגעבן
 וואַרדען, מונד פֿאַרפֿאַרענען זאָלע, גילקיר קורירטע. דיכע וואָר מויל דער מווי
 טאָנד, דאָס מיהם דאָס ערלטיילע פֿאַרפֿאַרענען מין זיינעם ווירקען קיין היט.
 דערניט מין דען זעב אַנזע, זאָ וויר פֿאַרפֿאַרענע זענענע מיינען וואָהל.

ספֿאָרן פֿאַרפֿאַרענע, מויר דעם מיהר גייט הערפֿאַרפֿאַרענייטע, זאָ האָטטע מויל
 ר' דינאל רופֿט מיינען, מונד דיעזער וואָר מייגענאָליר דיז דעוואַרע זיינער
 היילגעטהערע : זען עס ניכט ניכט זאָ פֿאַרענע עס דאָך ניכט, דיעזען
 וואָהלפֿאַרן זעם ער ביים פֿאָלען דענען פֿאַרענענאָלע דיז זיינער בעהאַנדל
 זענען זיך מונכערפֿאַרענען, וואָהער פֿעכער דיעזער וואַנדער דאָקטאָר זיינע היילגע.
 טאָהרע טאָפֿפֿאַרענע דאָרבער טווייגען פֿאַרענע טוואַרע, מונד מויל פֿאַרע זיינע
 לוריקגעפֿאַרענע פֿאַרענע. — דיעזער זאָן מין אַווסטער דער פֿאַרענענאָלע
 קייט מונד וואָהלגענייט, דיז זאָלענען זיינער דעוואַרענען בעפֿאַרפֿאַרענע
 ער זיט דער סטראַנגעסען פֿאַרפֿאַרענייטע ער האָטטע מויל פֿאָס וואָהל דאָס
 זיינעם בערענע פֿאַרפֿאַרענע וואָר, זיך מין גרעסעם לואַרענע ערוואַרענען. ער
 וואָרד מוירענען זיט דיעזער פֿאַרפֿאַרענען בעהאַרע. זאָ דאָס דיז פֿאַר
 דערער, וועלכע ער בבית מדרס כרפֿאַרענע, פֿאַר זענענע דיז פֿאַרע זיינעם
 נאָהענעם מוירענענען מונד ער זיט דעלעט מונד פֿאַר מיינען זיט מין גן

עדן בעפֿאַרפֿאַרענען דירעטע, זיינע וואָהמוג וואָר פֿאַר ענדע דיעזעם פֿאַרענע,
 פֿאַר מיינעם טיעפֿען מונד פֿאַרפֿאַרענע טוואַרענענע זענענע, דיז ער זיט
 זיינעם דיעזער טוואַרע, דעם מיינענענע זענענע גאָר זיינעם זעהרערט
 גאָלן פֿאַרענע, ער האָטטע מוירענענע זענענע דאָס פֿאַרענע

גמולעלט מיינע פארהיפאטההיא פערטפירט אונד אויך דעספאליב מויל דען
 עהעסטפאנד פערליכט געלייסטעט, אונד ניש מיינע וויבליכע פערזאן מין
 זיינען היינט בעדיענסטעט. דיש קורלע טילדערונג דיעזעס וואונדער ליכט
 מין מוסק לו ענטסולדיגען, דאס דער פראווער ר' נחום זייט ופהערען
 יאחרען מין דעק ענגסטען פריינדשפאטערהעפאליכעס וויט מיהק ספאנד,
 אונד דאפער מיהן לוק הויפט פאקטור בייה דער פאליפאליכע דער ערלעהה.
 טען טהעפאליכע ופאליכע.

מן מיינען פאכער (עס וואר דער 6. מדר) פאם ר' דניאל פאן זיי.
 נען בערושעס געטעפאטען ספעט לו הויזע קאק, אונד עבען זיך לור רוחע בע.
 געבען הפטטע, ווארד מן זיינער טהיר געפאליכעט, דער דיענער פאכעטעט אונד
 מין יונגער וואן וויט מיינער רייזעפאטעט וויכטעט מיינגעפאטעטן לו ווער.
 דען, מוסק וויט דעק דאקטור דרינגער לו ספרעכען, ער מיכערגיבט דעק
 דיענער מיינע פאט פאליטקארטע מוסק דען דאקטור מיכער דען לועק זיי.
 נעס ערטיינעט לו פערסטענדיגען, נאך מיינגען ווינטען ערטיינען ר' דניאל
 מין זיינען נעכטליכען פאלוגע, בעגריסטע דען פארענדען אונד פאירטע
 מיהן מין זיין טאמפלייזער, נאך פאט דער ווארען ניכט געגרייט, זא וואר
 ר' דניאל טאן פאסטליך פאנגעלעגען, ער וועקטע דען דיענער בעפאליה מיהק
 דאס ליזער וויט דער מויסליכט מויל דען גארטען לו ריינגען אונד לו
 פארדען דען טיט וויט דעק פיינען טעפאליך לו דעקען דיש לוייט גאקסען
 זילבערנען קארהלייכטער דארטן לו זעטלען אונד מין גוטעס פארהיטען
 פיר ופהערעט פערזאנען דיש מיהן הייטע בעזוכען ווערדען לו בערייטען,
 אויך דער פארענדע וואר טאן מויסגעטעפאנדען אונד זיך פאסטליך מן גע.
 קליידעט, אונד פאם דיש 6. ווארענסטונדע געפאליגען, היזט מין ווארען
 פאר דער טהיר, ר' דניאל פאכעטעט מיינפארטיג, אונד מויס דעק ווארען
 סטיגען פא דריי בערטיגע וואנער מיינער דען עאטעטען דער אויך
 דער פארהיטעט לו זיין סייען, קיסטע זיך הערליך וויט ר' דניאל, דענען
 לוייט פארדען רייכטע ער לוק גרוסטע דיש פאנד אונד פאירטע זיש מינס הויז.
 זיינען דיענער בעפאליה ער, דיש טהיר בערעכטיג לו פערטפערען אונד
 ניעווארען ביי וויטפאליכע מיינלופאטען, יעדען לו בעדייטען ער זיש פאר.
 רייזעט אונד ווערדע ערסט געגען פאכער לוריקקעהרען.

דער דיענער בעפאליגעט דען בעפאליה זיינעס הערען.

מוס דיש נייגירדע דעס לעזערס ניכט לענגער געטפאנען לו פאליטען,
 בעווארען ווי דאס דיש עבען פאנגעפאנגעטען 3 וואנער ר' נחום אונד דיש
 לוייט דייניק, אונד דער פאן פאכער פאנגעפאנגעטע פארענדיג דער בעקאלי.
 טע יינגלינג ווארען. הייטע זיין פאר, זאליטע דער הייזגע פאקט מן דעמ.
 זעכען פאלינגען ווערדען. מיהר זייד דאך ר' דניאל מיכער דען לועק מוס.
 זענעס ערטיינעס היר פערסטענדיגעט זאגטע ר' נחום, מוס זיש מייני.
 גע העפאליכייטס ווארעט געוועלעטעט פאטעטען, דאס פאטעטע זיך מיינער
 לעטען פאליקאמפן, פאטעטעטעט ר' דניאל, מוזט פאליטע פארבערייטעט,
 אונד מוזט ניכט לו בעפאליכעטען דאס דיש זאכע מויס מיינערען הויזע פאר.
 פאטעטען ווערדע, פאגטע דער פאכער ווערדע בעווארעט? עס מוזט פאליטע
 פארבערייטעט מיהר פאכער ניכטען לו בעפאליכעטען, אונד ווען דער הייזגע
 פאקט פאכער מוזט, פאגטע מיינער דער דייניק וואס זאלי דען דאס

סיקתו דיעזעס יונגען אפגעס זיין, דער מין גר — לך מונד מונער גוין.
בענסברודער מיט, קען דיעזער דך קהנע געפֿהער פֿיר מיהן מונד פֿיר
מונז ניכט מין זיינען פֿעטערלעךע באייבען, ווקהן זאגטע דער רחבי עס
זום מיהן פֿערסוב געזייטעט ווערען, דאס ער מינס מויסלעך קהנע,
פֿערלייבג היסטען וויר זיינע גענעזאנג פֿווערטרען, זאגטע ר' דניאל, ביז
דאסין זאל געזארגט זיין. — דיעזער פֿריינדליכער געסטווירט פֿיהרטע
זיינע גאסטע מין דאס ליטאער, וועלכעס ער לו דיעזען הייליגען פֿקטע
האט רייניגען אפגעטן.

היר וואך מין גראסער ביכערטרענק וועלכער דיא טאקסטען ווערקע
דער דייטשען מונד העברעאישען איטערקאטור ענטהיעלט, מין טיס מיט
מעהרערען זעסעלן מונד זיינע בעסטעלעכע נעהע לוז פֿענסטער, קסטליך
וואך זיינע פֿרט קאפֿעפֿאק פֿאן פֿאסטערן מיט פֿיינען זיינען זיבער.
לקגען, מונד סיטן בלעס הייטע לו דיעזען הייליגען פֿקטע ערריכטעט וואך.
דען לו זיין.

זי טרעטען מין, מונד דער יינגלינג וואך סאן דא, מונד זעה מיט
ענטליקען דען געזויכטען אקאדעמיע ענטגעגען ווק ער מין דען הייליגען
מונד טרעטען זאלטע. דאס וואךגעבעט וואורדע פֿערריכטעט, מונד
קויט וואך זיינע טטורדע פֿערלעקסען, זאך וואך מין דיא הייליגע פֿער-
לונג פֿאןברעכט, דער יינגלינג זאך מין דען בעסטע, וועלכעס מיהן בעריי-
טעט וואורדע. ר' דניאל האטעטע בייז דיעזער קעפֿערליקן זיינע זייסטער.
ספֿעט בעוועזען וואךיבער דיא מנווענדען פֿעלטע פֿרסטוינט ווארען, נאך
געקאסטענען אפאל, וואכייא דיא חיבליכען זענענספֿעריכע פֿארגעטרעגען
וואורדען, זענעטע דער רחבי דען יינגלינג מונד פֿערטרעך מיהן מין זיי-
ניגען טאגען ווערער לו בעזעלען, ער קיטטע דיא המנד זיינע אפערעס
מונד טרעטן זיינער גראסטען טאערלען אפאלטע ער הייטער מונד פֿער-
גריגט, מין ווערדע דיא טטורדע זיינערעס ווערדערקאדענס מיט זעהנאלט
ערווערטען, רבי מואי וואורדע, מיהן זייד נון זיין פֿעטער, מיהן האבעט
מין מין דען בוד מיוזעלס מיינגעפֿיהרט, מין געהארען נאך גאסט זיינע
פֿעליכטען — מין בן גיקליך דין זיינען זאך לו נענען — דאס ביסט
נון מין דען בוד מיוזעלס מיינגעקאדענס, דיינע ווערדעכורט לייכעט
דיר ווקהן זיינע פֿעליכטען, זיינע אפערעסגעלן פֿאך, העבען זאכער קיינעס-
וועגעס דיא געזעלטע דער קינדליכען פֿעלעכטונג געגען יענע מין, דיא
דיך דיין דאזיין גאבען, מונד פֿערביטעהען מין דיינע יעטליגען פֿערהעלט-
ניסטע דיעזע פֿעליכט טהעטזעליך געגען זיח לו ערליאען, זאך זאל דיעזע
דאך ניכט מויס דיינען הערלען געסטריכען זיין, דאס ווירד זיח ניח —
זאגטע דער יינגלינג מיט זיטליכער זיחונג — זיינע וואטער האט מין
סטעטס זיבערייך בעהאנדעלט — דיינע וואטער זאגט דאס, ווארום ניכט
מין דיין פֿעטער? דיעזער וואנדעלט סאן זאנע ניכט מונטער דען זע-
בערען, מין האבע מיהן מין זיינער פֿריהעסטען קינדלייט פֿעלעקען.
זאנע מין נון זיין זאך, וועלכער פֿעלייזע ביזט דאס ענטפֿערקאסטען, ווק
וויילעט זיח? זיינע קאטהע זיבערלעך דאס וואררייכע פֿאטליט דעס
יינגלינגס, מין בן דער מיינליגע זאך דער גראפֿען נאךפֿעלקיא. מין סרייח
דעס ענטזעטלענס, ווקאלטע דען רחבי ענטפֿעהרען, וועלכען זאכער דיא

פֿורכט דען געטוועלטען לו ספרען אונטערדריקטע. נאָדערעלקי פֿרענטען
 דער רחבבי מונד דיא ביידען אַטווענדען דייניק וויא מױס מױנען אונדע
 נאָדערעלקי אונגעער שטלהערין? יאָ מױנע הערן! —
 וואָס מױט רחנג מו. געבורט געבן דאָס כעוואוסטױן זיך פֿיר דען וואָה.
 רען גלױבען געפֿעפֿערט לו העבען? — יענע העט דער לופֿאָל מױר געגעבען,
 וועהרענד דיעזע מױן ווילע מױר ערדונגען מיך העבע דאָס עוויגע הייל מיט דען
 מיטלען וואָהן דער פֿערגאָנגליכקייט פֿערטויסט מיך בין גלױקליך, —
 וואָרום האָסט דו מױן וואָהן מױר דיינע געבורט בױ יעטלט פֿערהייאָליכט,
 פֿרענטע דער רחבבי מױן זאָכטען העכער בעקאָנטױגענדען שפֿען? מױס
 דען גרונדע. ווױל מיך בעוואָרגט וואָר, דאָס מױהר דודלמױס מױנען אונטע
 מױס פֿורכט ניכט ווערדעט ווױלפֿעהרען, עס מױט נון וואָס גאָטוּק פֿערי.
 מיכער — זױעט אונבעוואָרגט מיך העבע פֿאָסטמױט געטרעפֿענען דאָס מױן
 פֿערטוואַנדען קױנען שפֿעטען פֿען פֿערהעלט מױל מיך ווערענען זאָל —
 לעבעט וואָהן מונד טױעסעט מיך מױן מױערען געבעטע מױן. — דער
 רחבבי קױטע דען ייִנגלינג מונד דיא ביידען דייניק אַפֿפֿעהלען זיך מיט
 דען טעקסטען זעגונגען פֿען מױהן, אונס 12 מױהר מיטטעגס וואָרען זיח
 ווױערדען מױן דען קרױי מױהרע פֿעמױלע לוריק געקעהרט.

VII.

דען פֿאַונגענדען טעג, פֿאָס ר' נחום עכען מױן דאָס ביה האַררט זיך
 בעגעבען, קאָס דיא פֿרויח טינדל, דיא גאָטטױן, דעס ראָט קהל, מיט
 מױנער טמאה: זיח העטטע נעוואָך מױנע טאָנע טמאה פֿערגעססען לור
 לױט דער קוּפֿה לו פֿערוואָהרען קב זיח דאָסזאָכע בענוטלען דמרי? —
 דיעזע פֿרעוואַע פֿרויח העטטע וואָהן אונטערגעבענע מױך קינדער מױך
 וועלע זיח דיעזע ווױלטיגע טמאה העטטע קאָנען פֿערהױנגען אַססען,
 פֿולױן עס וואָר פֿען זאָ מױהרע אמניך, דאָס זיח יעדע טמאה זעכסט בױס
 רב העלטע, מונד לואָר טהיילס, מױס פֿיעטעט, מונד טהיילס ווױל דער ר'
 נחום זיח געגען פֿונדערע פֿרויחן בעפֿעלונגען, מונד מיט מױהר געזענע
 פֿערפֿעך — פֿאָס נון דער רחבבי זױנע ענטגלױטיגע ענטטיידונג מיכער דיא
 בערענטע פֿרענגע פֿבגאָב, ריקטע פֿרוי טינדל דאָס קרױעל מױהרע גאָל.
 דענען הויבע פֿעסטען דיא טטינע דאָס יאָ קױן פֿערלענע הערפֿערגאָקע
 מונד לױטעטע דאָס געטפֿערך מױן: האָכט מױהר רעכענע לעבען פֿען גע.
 הערט, וואָס נױעס מױט? מױנע גרויסע ווױלטיגע נױמיגקױט — מױן
 זאָנע דאָס דער מױנליגע וואָהן פֿען דער טרקרעסטען זיח פֿערטוואַנדען,
 ער העטטע מױנען לעטעל זױנער ווטטער לוריקגעוואָסען, מױס וועלעטען
 לו ערזעהען וואָר דאָס ער זיך האָט עטוואָס בעזעס פֿונגעטוואָן. בױח דיעזען
 וואָרטען, מױבערפֿוהר מױן קלאָטער טויער ר' נחום, וואָס אַפֿג דאָך דיא
 מױזאָלע דיעזעס טרױריגען ענטוואָסעט זױן, פֿרענטע דער רחבבי, מױס
 עטוואָס נעהרעס מיכער דיעזען געגענטפֿהנד לו פֿרעפֿעהרען — מױן
 טפֿעריכט פֿערטיעדענעס — מױן זאָנע דיא מױזאָלע זאָל זױן ווױל זױנע
 ווטטער, דיא זעהר ערק נאָמה זױן זאָל, מױהן געלואַונגען האָט מױן
 גלח לו ווערדען, עס מױט פֿעך מױס דען יונגען מױן, ער וואָר מױן מױהר
 יסרמל, אַכלוואָר דאָס זױנע ווטטער מױנע אַרטעט מױט מונד קױן יידען

מויסטטעהן קען. — דער מיינטרעטערדע בחור דער דען כבי לוק טיבור
 זכהקוטע, העטטע דעם געסערעך מונטערברעכען, פרויט סינדו עמפעהל
 זיך, מונד ר' נחום מילוטע לו זיינעם בערושט געטעפיע.
 דיא טרויריגע נעכעריכט פערברייטטע זיך סנעל דורך דיא געלע
 סטערט — דיא גרעפין ווער מיכער דען פערלוסט מיהרעם זעהנעם מונ-
 טרעטטויך, דער גערענקע, זעם דיעזער מיינעם מונקטירליכען טערעם
 געטטערען זיט, ברעפיע זיט פלעסט לור העלסטען פערלווייפלונג, זיט
 ווינטע נור זיינען זיינעם לו פיינדען מוס מיהן עהרעהפעט לו בעטטע-
 טען, מוס דען גרעכעס היגע לו וויסטען, ווע דעסטען געביינע ווערען,
 מללע פערזאנע מיהרער פריידע זיט לו טרעסטען, ווערען פרוכטליך, זיט
 ווער מונטרעטטויך — — מיט אויע דעם טעגעם הערטע ווען מין מללען
 סטרעסטען מונד געסטען דיא טרעהעל ריהרען עס ומונדע בעקענט גע-
 העלט, דעם דעריעניגע, דער דען זיינעם דעם יונגען גרעפין מויעפיערעט
 מיינע בעלקהונג פון 500 דוקעטען ערהעלטע — מללעם נעכעפערען,
 מונד מלליגען מין דען לייטונגען ווער יעדעך פערגעכענס, ניעמער קענטע
 מיינע ספור פון מיהק ענדערען. —

VIII.

מין דעם הויזע דעם רעכבי העט זיך וועהרענד דער לוייט טעגע זק
 וועלעם געענדערט — ליפערע דיא יעדען פערענד נאך לעהן מוהר לו דער
 טהיר מיהרעם פערעלויכען טודירליחהערט זיך געמליכען מוס דורכעם
 סויסטעלוק דען געגענטער מיהרער זיעבע לו בעטרעכטען, העטטע
 זייט לוייט טעגען מיהן דערט פעהיסט, דיא בעזערניס, דעם דיעזער
 הייסגעליעבטע יינגלינג, לו דעם מיהר העלו זיך זק היגעלעקען פיהלע
 דעסטען קעהען זיט ניכט מיינעהל קענטע פיר דיא געלע לוקוקעט
 פיעלויכט מיהרען מויען ענטריקט ומונדע, פערמזעהלעט, דעם זיט
 וויקליך ערקרענקטע. דיא טעגע וועלע מוס דיא געזונדייט מיהרער
 ניכטע זעהר בעזערט ווער, מונד דיא מויס געוויסטען מונטריגליכען זיט.
 טעגען דיעזער קרעקהייט מיט בעטיחההייט סוקס, דעם דיעזע מיה-
 רען זיטל מיט געהיטהע העכע, געב זיך מללע ערדענקליכע מיהע דיא מור-
 זעהע לו ערגינדען. זיט בעטיחהטע דיא ליידענדע מיט ביטטען זק מללע
 ביז מיהר דיעזע ענדליך מיהר געלעס העלו ערמלעם — דיא טעגע
 טרעסטעטע מונד בערהיגעט זיט דורך פערטיעדענע ערלעכניסע מויס
 מויס מיהרער יונגע, פיר וועלע פער דעם העלו ליפערעם מללע פער-
 סוקסטען בליעב — ניימיגקייטען דיעזער פרט, קענען בעיהרעט פרויען
 זעלען פעההיימליכען — דעהער ווער עס געלנו נעטירליך, דעם, ר' נחום
 זקלייך פון דער געלען זעהע דורך פרויט מריט קונדע ערהעלט וועלעם
 מויען מוס זק מויערטיגער געטעה, ווייל זיט פון דעם געהיימיספעלען
 בחור, גער ניכטע ומוסטע מונד דורך דיא מיטטהיילונג מיהרער ניכטע
 געלנו ניימיגריג געהעלט ומונדע. — ר' נחום ווער ביט דיעזער נעכעריכט
 בעטרעטען, ער ערלעהלטע זיינער סוועסטער דעם ביזער געטעהענע
 געלנו מוויסטענדליך מונד פיעגעט היגלו ער העלעטע מיט דעם בייטערענדע

גחטטעס בינגען מייניגען טאגען פֿעלוקקוואסן זיינע טאָטער ליפֿטערך לױ
 קוריען. פֿרויז אריק גאזיטע זיינען וואָרטען מינדעק זיך דאָלטע, דער
 רחבבי בעזיטלע מירגענד מיינע פֿעראפֿל לױ מיינע קאזיעה וואָלע מונפֿעהל.
 כּחך מין וואָלען קרענקאָהייטען הילפֿט — ל' נחוק מין זינע פֿענער דער מיבערלייגט
 וואָר דאָס וואָלע פֿיזעֿקאָהייטע קרענקאָהייטען פֿען בעסטען דורך נאָטירליכע
 היטטעל קאָדקאָל לױ הילפֿט זיך, הַפֿט וואָהל פֿנדערס געדאָלט, וואָלע
 היטטעל ער לױ הערטטעלונג געברויכטע, וואָל מין פֿערוואָפֿע דער גע.
 סיכטע ערלעהט ווערען.

עס וואָרטן נון פֿינין טאָגע פֿעראַקססען, זייט דעק דער זינגלינג מין
 דען כּווד מיראָפֿעלס מוֿיגענקוואסן וואָרטען וואָר — מין סרייבען דעס ל'
 דניאל רופֿט זעטלע דען ל' נחוק מין קעננטניס, דאָס דיעזער בערייטט
 פֿעלוקקוואסן גענעטען זייט, מונד ליכט זעהר דאָס בעטט היטע — דיעזע
 נאָכריכט פֿרייטע מיהן מונגעמין זעהר. ער בעטאָפֿט דאָהער דען מנדערן
 טאָג דיעזען זינגלינג לױ בעזאָפֿן מונד היט זיינע פֿריינדע ל' דניאל מיבער
 דעססען לוקאָפֿט מונד סאָייניגע ענטפֿערונג פֿען היר זיך לױ בעסערעֿען.
 ביים וואָלעך געזעגענהייט ליפֿטערך מיינען קליינען מוֿיסאָלוג וואָלען קעננטע
 וואָלעס דען בעסטען מיינאָלס מוֿיך מיהרע געזאָדהייט האָכען ווירדע —
 דיח טאָטע אריק פֿרייטע זיך דיעזעס פֿעראַקסעס, וויל מוֿיך זיח האָפֿע.
 טע, דאָס דיעזע קליינע פֿעהרט מוֿיך מיהר קרענקעס געמיטה וואָהלטהוענד
 מיינוואָרטען ווירדע, ליפֿטערך, דיח זאָסט לױטען דען וויערן מיהרעס
 פֿעטערוואָלען הויעס, מין מוֿאָהאָגע היט מיהרער טרייען טאָטע געזע
 פֿרעהד פֿיר דיח מוֿיסענוועלט וואָר, זעהנטע זיך מוֿיך יעטלט מיינען קליי.
 נען מוֿיסאָלוג מוֿיך דאָס אָנד לױ וואָלען. פֿאָס דער וואָרטען גרויעטע האָטע
 זיח טאָן מיהר אָגער פֿעראַקסען דיח טאָטע וואָר בעמיהעט זיח טאָטע.
 זיך פֿעלוקקוידען, מיהרען קאָפֿעפֿוטל לױ קרענען, פֿאָס זאָלטע זיח הייטע
 לוק טרויפֿלמאָר געהען. דער גרפֿען דער מייניגע טאָגע פֿען מיהרעס הער.
 לען נאָגעט פֿערוויסטע מין וועניג דיח קאָזעגאָוט פֿען מיהרען וואָגען,
 דאָס פֿייער מיהרער באַויען מוֿיגען וואָרד מין מיינען זאָנאָטען הילדען
 איכטטערקאָהל פֿערוואָנדעלט — דער פֿיינע באַפֿעסע טמינט מיהרעס גע.
 זיכטעס. דער סאָפֿעטענדע בויק מיהרער מוֿיגען, מונד מיהר רייכער דני.
 קעלברוינער האָפֿערוואָלס פֿער מין אָקקען מיהרען ווייסען פֿערטען נאָקען
 מוֿיסטפֿעטטעטע, פֿעהרעהעטע מיהרע רייטלע מונגעמין זעהר — זיח גאָד
 מיינער ענטפֿעלעטען קאָזע, דיח מין הייסער אָוואָרטען בלייכטע, מונד
 מין דערען באַקטער זיזעלנדע לעפֿירע מיהר אָזעס סיעזל טרייענען.
 דער וואָגען קאָלטע נון מיבער טטיינע מונד היגעל הינויס מין דיח
 פֿרייע נאָטור — דער פֿרייסע וואָרגעהויך, מונד דער פֿאָפֿע סנעע ענט.
 קליידעטע וועזענגרונד מוֿיך וואָלען היח מונד דאָ היפֿלינטען מונד פֿיילעֿען
 בויגעטען ערהייטערטען מיהרע געמיטהם טטיאָונג זיח מונטערהיפֿוט
 זיך היט מיהרען פֿאָטער מיבער דיח פֿעהרעהייט דער נאָטור מין וואָלעך
 גחטטעס פֿאָוואָלעט מונד זיכע זאָ זיכטערך וואָלעטע, דער פֿאָטער בע.
 ווערקטע וויח זעהר מיהר דיסטערעס געמיטה מוֿאָגעסטיאָוואָר וואָר, מונד
 פֿרייטע זיך מין פֿעראָמיס, מיהר באַרד מיינע פֿריידע לױ בערייטען, פֿען
 דער מיהר הערן ערטטערקען וואָלטע.

לייט, דער מויל קניען פֿער זיינער פֿנגעבעטעטען זיגעט, עס ווערען הערל.
 מינגע ווערטע, מין וועהער מויסדרוק זיינער עאפֿענדונג — ליפֿער
 דיח ניח מוועגט וויט מיינען אפֿענע פֿעלגעטע, דער זאלע ספֿערע געז
 פֿעווער ווער, סטאנד וויט געזעקטען הויפטע מונד וועגטע ניכט מוילען.
 בליקען — זעגן הערעס הערען ווער ביסט דו פֿעלגעטע דער זינגע
 פֿעווערעס — ליפֿער בליקען מיהן פֿן מונד ספֿער: מיל בין דיח
 טעלעטע דעס פֿעבבי נחוק ספֿערי מויס ט. מונד בין פֿער זיינער סטונד
 היער וויט זיינען פֿעטער פֿעגעלעטע — מונד קויס פֿערהאלטע דער
 זעלטע וויט דיעזער ווערטע זק טרעטען ר' דיחא וויט זיינען פֿעריער
 מין, דער זינגע מילטע מויל זיינען זעהער לו, בעדעקטע זיינע הערע
 וויט קיסטען מונד ספֿער: מיהר העבט טהיינעסער פֿעטער זיינער
 פֿערטפֿעלען טרייט ערילעט, זעגען געטט מילך דפֿעיר זעהען — דיח
 בידען פֿעריער, וועלע דוכ זיינע קענוג לייגען דער פֿעריער בעטע.
 בענטן סלענע ווערען, העטען דיח פֿעלע זיבערלינגע פֿען דער מינגע
 זיפֿעטהיח, וועלע דיח הערלען בידער יוגען לייטע פֿעסעלעט, מונד
 ר' נחוק ווער נון מין זיינען פֿערהעלע פֿעלוקעווען בעטעקט —
 העטעסעס דו מין זעהן וילך ערווערטע? געוויס וויט גרעסער זעהן.
 זעט — מויל דיעזע זיינע טעלעטער, מויל ליפֿער דייטער? מין הער
 פֿעבבי זעגען דער זינגע, זיינע פֿערהעלע זיבערלעך זין טענעס
 געזעט, מיל ומוסטע ניכט דעס מיהר זיינע טעלעטער העבט, העסט דו
 זיח מויל ניחעלעס געזעהען? — יח זיינעלע מין דעק זעלטעווען
 טרויער פֿען דעק מיל מילך ערלעהטע, דער פֿעבבי זעגען פֿער זיך הין
 זעה' ילח הרבר מין זעהן, דיינע לייט זייט בעזעסען, דער ענטשיידער
 זעזעט זייט דען ווע דו פֿען מונד, פֿען דיינער הייזען טיידען מוסט,
 מין פֿעריער ר' דיחא ווער דיך ביז העמוכג בעגלייטען מונד זיינע טעל.
 טער ווער פֿעס געזעלעפֿעטערין דיך בייגעזעלעט, ביסט דו לופֿעדיען
 ליפֿער? דיעזע, וועלע ביז יעלטע לויטעס דען געטענדען — זעגען,
 מין פֿעטער! בעטעווע מונד מיל געהערע — זענע קינדער העב דער
 פֿעבבי וועדער פֿען: מיר זינד דיח געזעהען זיינער הערלענע ניכט מונד.
 בעקענט, דיח בעטעווע זעגען געטעס העט מילך פֿעיר זיינענדער גע.
 פֿעלען, מיהר זעלע דעהער וויט זיינענדער מונד פֿעיר זיינענדער זענען,
 פֿעריער מונד לייטען וויט זיינענדער טהיינען טרעטען נעהער דעס מיל
 מילך זיינען פֿעטעריען זענען ערטהיינע, זיח טרעטען הין ער זעגען
 מיהרע הערע מין זיינענדער — זק זעגען געטע דיעזען מונד זענען.
 מיינער הויס זייח וויט דעס הויס פֿען מונד זעה פֿען. — מונד קויס ווער
 זיינע סטונד פֿערלעטען זק ווערד מיל טהיינען דער היינען עקט
 דער טרויערע כדח אסע ויסרען דוכ ר' נחוק זעלעט פֿעללעגען — דיח
 טענען מיל וועלע זק פֿעלע זיינע מונד טרייע העט מיהרע ניכטע פֿע.
 געדייען זעסען, ווערד ניכט פֿערגעסען, זיח ומווערע הייער בערען,
 מיל דען זעלטען פֿעסיעדעקוס מויל דיח קעזעליפען מיהרע געזעב.
 טען ניכטע לו דריקען, מיל ערלעטע דיח פֿעלעווען דער פֿעסיעדעסלענע
 דעק זענען מיל זיינע טרענען פֿעיר דעס טרעגיסע ענדע דיעזער ערלעה.
 זעגן מוילעווערען. —

לעהן יתהרע וזמרען זייטדעק פֿערלֿאָססען — פֿאָן דעק פֿער. סוואונדענען גרפֿען נדֿאָרעלעקרו, ספֿרפֿך ניטאָמנד זעהר, דעססען ווט. טער דיז גרעפֿין הפֿטע אָנגע זוכ מיהן געטרויערט, דיז לייט הפֿט פֿכער מיהר וואונדעס הערל פֿערנאָרעט, נון ווען זיז זעססע פֿיר מיהן אַע. זען זיעס ווייזעטע זיז מיהק מיינע סווערע מיטטעלֿאָע טהרענע — דער הערל דיעזער ערלעהאונג דען וויר קינאָטיג מיט זיינען וואָהרען יידיסען נאָהמען ר' פֿברעק עננען וואָלען, אַכטע פֿרפֿק סונד מיינגעלעגען מיט זיינער גאָטטין ליפֿאָרע מין האָמוכר, ער ווייזעטע זיין גאָלעס אַעבען דעק יידיסען סטודיאָמאָן. זאָ דאָס זיך דער הפֿפֿאָנגסֿאָלע מויסטערן זיינעס אַעהערס בעסטעטיגטע: ער וואָר מייין גרוֹל ביטראַל. זיין רואָ גינג ווייט סונד ברייט — זוכ פֿכער זרבוֹל תורה ביטראַל לז זיין פֿאָנד ער זיך בעוואָגען מיינע רפֿכבינאָטטעלע לז פֿ. מין דייטאָמנד פֿלונגעהמען, וואָ ער מיינע לֿאָהריֿע יסיבה מונטערהעלט — מיט זיינער פֿרויז גע- נאָס ער דאָס גרפֿטע הייזלֿע גליק דיז זיזשפֿהיען מיהער הערלען וואָרען ניכט ערקאָלעטע מיהרע געגענויטיגע אַעבע וואָר דיעזעלע וויז פֿאָ טאָגע פֿאָס מיהר פֿאָטער מיהרע הערע מין מיינאָדער אַעטע, פֿאָט ווען ער פֿאָן בערוֹס געטעפֿטען פֿרייז מיי פֿערטרוילֿען געספֿעלע פֿן מיהערע זייטע זאָס, סונד זיז זיך מין דען זעסען טרייזערייען מיהערע יוגער פֿערלֿאָרען, זאָ וויברירטען מין מיהרען הערלען נאָך דיז פֿריידענ- געפֿיהלע יענער לייט, סונד מונטער דיעזען מיסטע זיך מיינע זעהאָיי טהיגע עזשפֿינדונג, סונד דיז וואָר, דיז זעהנאָלע נאָך מיהרען פֿאָטער אָמנדע, נאָך דעק קרטע, וואָ זיז דיז קאָען דער קינדעייט פֿאָקטען — ר' מברעק פֿעלטע וואָהל, דאָס ער דיעזער זעהנאָלע ניכט פֿאָגע זייס. טען דאָרן, דאָהער זאָטע ער דיעזע געוואָלטען מין דען היטערגרונד זיינעס הערלענס לז דרענגען, פֿאָלירן מין דעק הערלען זיינער געזיכטען ליפֿאָרע וואָלס דיעזע זעהנאָלע, אַמוינענעסיג — דען זיז ליטטערטע פֿאָר דעק גערפֿאָקען, דאָס מיהר פֿאָטער, דער מין דעק גרייזענאָלעטער טטפֿער, דאָס לייטלֿע פֿערלֿאָססען קעננטע, בעפֿאָר זיז מיהן נאָך מיי- אַהל געזעהען הפֿט. זיז ווייטע מיי פֿטילען, מיהרע אַעבענספֿאָרע וויך סונד מייין סטילזער גרפֿק פֿערלעהרטע זיז, ר' פֿברעק, דער דיז קוועלע מיהרע אַידען קעננטע, סונד פֿיר זיז יעדעס פֿאָפֿער לז כרינגען גענייגט וואָר, ענטפֿאָס זיך מיהרען וואָנטע. געניגע לז אַיסטען, זיינע אַעבע פֿיר זיז גינג זאָ ווייט, דאָס ער מיהר ניכט וואָלטע זעקען אַססען פֿאָס העטטע מיהר גרפֿק דיעזען ענטפֿאָס מיהק פֿכגעדראַנגען — מיינעס טאָגעס זאָגעט ער: טהיייערע ליפֿאָרע מיינע ערקפֿאָנוג אַעדרע מייך דיר אַפֿען, דיז דיינען הערלען לוזאָגען וויר — בערייטע פֿאָלעס לז מונע- רער כרייזע פֿאָר. וואָרען מיט דעס טאָגעס פֿאָכרוך כרייזען וויר מייז מין מונדערע הייזעט, מייך הפֿכע פֿאָלע פֿאָרעקעהאָנגען געטרפֿען, דאָס פֿאָטילט ליפֿאָרעס ערהייטערטע זיך, סונד טאָן וואָרען פֿאָהגע זיז, האָלבווייזעלד? טאָן וואָרען זאָ גאָטט וויל — בינען דרייז טאָגען אַעכר. דען וויר מונדערן גוטען פֿאָטער וויעדער זעהען — ער מייכעלעיס זיז מיה- רער פֿריידגען עזשפֿינדונג — ליפֿאָרע אַיען הין סונד הער פֿאָלער גע-

געטעפטיגקייט פֿולעס לוי מיהרער ריזע קרדנער מיין זעליגעס פֿערגע.
 פֿיהל דעם וויעדער זעהענס דורכטערקאפט מיהר העלן — פֿולעס ווער
 ביי זענער געקדנעט, זיך קענעט פֿער פֿריידען דיך געלע נפֿעט ניכט
 טאָפֿען, מונד קויט ווער דער אַקטען פֿגעברעכען זיך זענען דיך ריזענער
 טאָן מיך וועגען. —

XI.

דיך פֿעהרט גינג טעלן — זיך פֿעסטירטען זעהרערע זענער
 מונד טעדרעט, נירגענס וומורדע האָלט געוועט פֿולס ווען עס לוק מווי.
 טפֿענען דער פֿענערע נאָטהיג ווער, דיך וועלעריטען געגענערען, פֿען
 רהייטערקאפט מונד דיך טאָנען אַנדערשטען רייטערקאפט לויגעבן פֿען
 מיהרען מונבעפֿעטעט — זיך אַקטען נור מיין ליעל — רעכט באָד מיהרע
 פֿעהרערטערט לוי זעהען — נאָך רייטעניגער פֿעהרט געפֿאָנגען זיך מיין
 דאָס וויכיליך דערזענען זיך זעהען מיין דען פֿענערקאפט טערפֿעהלען
 דיך לינגען דעם גרעסען קאָפֿען געלעטען, פֿולעוועג וומורדען מויר דיך
 טהירע, דער זיכענען קירלען מונד קאָפֿעטער זיכענער, באָד דערזען
 אָג דיך געלע טערט טפֿעקאָפֿעט פֿער מיהרען מויען, מונד פֿולס דיך
 גרעקע דיך נייטע פֿענערטער פֿעקירנעטע, היכעט דער וועגען פֿער
 דעק הויזע, פֿען וועלעקע מיהרע זעהנוועט פֿיעלע יעהרע געקניפֿעט ווער. —
 דיך טהיר ווער נור פֿענערקאפט, דיך ריזענערען טרעטען לויזע מיין, מונד
 פֿולס זיך מיין דען קליינען געפֿעטע מייען אַוועקעניין בעזערקעטען, קאָפֿע.
 טען זיך פֿען, מונד דען פֿולטען פֿעטער ניכט לוי ערטערקען, זיך פֿענערען דיך
 טהיר מונד מיהר פֿעטער זיך מויר דעק פֿעלע, ווען ער פֿער 10 יעהרען
 נעגעסען, מיהרען קעקע עס פֿער, פֿולס העטען זיך מיהר פֿער מייער
 טענער ערטע פֿעלעסען, פֿולעס טענער נאָך פֿען זיינעק פֿעלע, ניכטע
 ווער פֿענערערט, פֿולס נור מיהר פֿעטער, דעסען הערע געלוי גרויע גע.
 ווערען — ווער בעטרייבט נון דיך ריהרנערע סלענע פֿולס דיך קינער
 מיינערקעטען, מונד דער פֿעטער זיך ערקענעטע — ער ערהעב זיך פֿען
 זיינעק פֿעלע מיט מיינערטיגקייט ווייך מיין זינגלינג זיין אַקטעטע
 מויע געלעטע פֿער פֿריידע, דיך קינער פֿעהרען פֿען זיינעק פֿעלע מונד
 בעדעקעטען מיהר מיט קיסען, זיך וויינען פֿולע העלטיג, דעס מיבערזעטע
 פֿען פֿריידע ערטערקעטע זיך באָד — זיך אַקטען קיינע ווערע נור
 טהרענען, מיין לייגע פֿעהלעטע בייך דיער סלענע — עס ווער דיך טענע
 מויר, וועלע טען פֿער לוייך מיהרען געטערקען מיט — ענדליך זעה
 זעלע זיך דער ערלע גריי: מונד זענעט מיט פֿעלע ערטערקעטע טטימזע:
 נון פֿעטע מיך קיינען ומונט זעהר מיין דיעזעק אַכען, דען מיך מיך וויי.
 דער געזעהען פֿעטע — מיך ווערע פֿריידענאָקטע לוי מייען פֿעטער
 מיינענען. —

פֿולס דער פֿריידענאָקטע פֿערמינער ווער, מונד זיך מיהרע געפֿעהלע
 מונד זעהנענען דורך ווערע מויטעוועטען קענעטען, זיך ווער ביי טעטע
 מיין דיך נפֿעט מיהר געטערעך מויטענענע, ליפֿערע פֿען דער ריזע
 ערויערעט בענאָב זיך לוי רוע — רי נאָכען פֿעטע מונד זיין מוירעקע ר'
 מכהרע, וועלע פֿען דיעזעק פֿענער (דענערטענע ווער עס) פֿעלענענען

געהמלט, פֿקר קבלת סבת זיך טובל לזיין, דיז וקוה ווּפּר מוז יענע לייט
 זיין ט. מיט בויז בעגרייפֿען, ווּפּר מינדעסטען דיז פֿרויען מיהרע תבילה
 זיין דעם בייז דער סטערט געלעגענען פֿלוססע היילטען — ל' מברכה
 טרוג קיין בערענקען זיך דעהין לז בעגעבען פֿבלוּפּר דעם עס זיין פֿאָר
 זאָל ווּפּר זיך ניכט פֿיעל, וועהרענד זיינעם דערטזיינס זיין דער פֿאָפֿענט
 זיכטייט זעהן לז וואָסען. — פֿאָס ער פֿאָס פֿלוססע סטערט מונד זיך ענט-
 קליידעטע, דע ווּפּר פֿאָן פֿערווען זיין ווייב, וועלכעס מיהן פֿאָרן בעקאָפֿע-
 טעטע, זיז טרייט דעם פֿאָרענדען זעהער, מונד ערקענעטע זיין מיהן
 דורך זיינע פֿאָן ריקען געהעבעט גרעסע וועלכע דיז זיז זיינען זיידענ-
 פֿאָרען מונטערבונדען ווּפּר, דען פֿאָר 10 יפהרען פֿערסוואַנדענען יונגען
 גרעפֿען נאָרערעלקיז — נעבענבייז ווירד בעהערקט, דעם דיעזעס ווייב
 דרייז יפהרע דיז פֿאָזע דעס יונגען גרעפֿען ווּפּר, מונד דיעזע וועלכע
 מוּיך פֿאָפֿערט זעלבסט מונטערבונדען העטעטע. —

פֿאָן וועלכען פֿעהן בעדייטונג דיעזע ענטדעקונג פֿיר זיז ווּפּר,
 זעסט זיך זיכט דענקען — דען פֿעגענען דעפֿעקט, דעם זיז זיינע
 גרעסע בעקאָפֿונג פֿאָן דער פֿאָטען גרעפֿין לז ערוואַרטען העטעטע, זען זייען
 עס מיהן מוּיך זיינע טאָרזינדע, דעם דער יונגע גרעפֿין דער זון מיהרער
 קריסטליכען ברנסט געזאָגען, יעטלט זיין יודע זיז — זיז ווערטעטע זע
 ביז דיעזער זיך ענטפֿערטע, טוּיך מיהן הייזליך נאָך מונד בעהערקטע,
 דעם דיעזער זיין דעם הויז דעם רעכבי זיך בעגאָב — דיעס געניגטע מיהן
 מוז מיהרע פֿעגאָבע מונטערסטילטען לז קענען, מונטערליגליך זיילטע
 זיז לז דער גרעפֿין מוז מיהן מיהרע ענטדעקונג זיילטעהיילען, דיעזע
 קענעטע קויט דיעזער פֿעגאָבע גויבען טענקען, ערקענעטע מבער דערין
 דעך דיז וועהרהייט, ווייל מיהן זעהן, פֿאָן יע זיין בעקאָפֿערטע וועהר-
 וועלען געגען דיז יודען הענטע מונד בייז יעדער געלעגענהייט וועהרע
 זיזעפֿטהיז פֿיר זיז זען דען טאָג לז זעגען טערעכטע.

עס ווערד זון לז קבלת סבת גערופֿען, דיז סינגעקע ווער עלייב-
 טעט — ל' נחום מונד זיין זיידעס גינגען פֿעסטליך געקליידעט דעהין ווע
 זיך פֿאָר פֿאָלעס לז געטעסדיענסט זיינעלענד, טאָן העטעטע דער פֿאָר-
 בעטער דעם טענע זיער קאָפֿען! פֿירינד דער ברודער ענט גע-
 גען, זעקאָפֿע פֿעגענען, זיין פֿערפֿעטע העטעטע דיז געהינדע דעם
 פֿענד געכעט פֿערייכעטע. מונד פֿאָס דער פֿאָרבעטער דיז ערהעבענדען
 ווערטע ספרעך: זעקאָפֿע יז זעביא לילה, ער זעסט ווערדען דען
 טאָג מונד ברודער זיך נעמט — זיינע פֿעספֿעלונג מוּיך דיז גע-
 גענווערטע געגעבענהייט, דע פֿערהעקט זען דרויסען פֿאָר דער סינגע-
 קעג וועפֿענגעקלייט — מונד עהע זען מוז דיז מונטעלע זיך ערקוי-
 דיגטע סטילטען גערייכטע דיעזער מונד פֿעכעלזויערען הערין, דיז דעם
 הייליגהוק ענטווייהטען מונד לערטערטען, דיז בעטהענדען זיזעפֿע-
 דעלעטען. ל' נחום מונד זיין טויערעקען ל' מברכה ווערדען ערגרייפֿען,
 מונד מינס ערלבישפֿעליכע געביידע זיין געוועהרען געברעלט, דער פֿאָס
 דעם פֿעבעלס טיעג בייז רובֿפֿרווערונג דיעזעס ערזייגניסעס ביז
 לז וועהרע געגען דיז וועהר. מונד טוטלוקען. — זיין דעם יודענפֿירטעל
 ווערען פֿאָס סעכעטליכער מוּיזגעפֿעטע, פֿאָס טהירען פֿעסט פֿערייגעט

פֿקר דער ומוטה דעם פֿכעלס. מין פֿבגעטיעדענען פֿאעטלען דעם הויזעס
 ערטקאטען (ייוז מיהרע וועהקלוגען) — ליפֿקרף דיר מיהרען גאטטען מונד
 מיהרען פֿחטער מוים דער סינפֿאגע ערווערטעטע, ווערד פֿען מיינעק
 דער פֿליהערען יודען מיכער דיר טרויריגע זעלונגע פֿערטענדריגעט, זיז
 איען ויז וועהנייניג הין מונד הער, וועלסטע עבען לור טהיר הינויס, דיגעז
 ווער פֿען פֿעבעלעהויפֿען מוועלגערט, דיר דעם הויס מיהרעם פֿחטערס מין
 ברמער טעקעטען, מונד פֿלס דיר פֿלעהען העך מויעלוערטען מונד דער
 רויך זיז בקור ערטטיקטע, דע פֿיהלטע זיז זיך פֿען לווייען טעמקען
 הקדען ערפֿעסט, דיר זיז מוים דער פֿלעהען הקבען, מיינע זעהנעלע
 מיבערפֿעלעט זיז, זיז מיזט בעומוסטלעס, מונד פֿלס זיז ערוועלטע — זעג
 זיז מין מיינעק ליטער מויל מיינעק גרין געפֿולסטערטען זעלען, מיהר
 גאטטע זעס נעבען מיהר זיז פֿערטערטעק געזעלעטע מונד היעלט מיהרע
 הקנד — זיז סאג דיר מויען מויל טויעטע מוס זיך, עס טיען מיהר
 פֿלעס ויז מין טרויק, דיר טרעטרייע פֿערפֿע מיהרעם גאטטען
 ברפֿעטע זיז לו זיך, בערוהיגע דיר טהייערע ליפֿקרף, דוז ביסט מין דעם
 הויזע מיינער מוטער — וויר ווערען נור מיינע הערטע פֿריעוונג נעך
 לו מיבערטעהען האבען, דען געהען וויר מין זיז וועהנונג דעם פֿחטערס
 מין, ווע מונד מעכען ניהער קוועלען ווערען. זיין בליק ווער היטעל.
 ווערט געריכטעט, דעם הויז מונערעם פֿחטערס העט דיר פֿלעהען
 פֿערלעהרט זעגעטע ליפֿקרף, דיר דען זין זיינער ווערטע ניכט בעגריפֿען —
 מיהר גאטטע טויעג, ליפֿקרף ענטזיננט זיך מיהרעם טרויעס — מונד
 מיהרע זעגעט געווינט נייע קרעלעט — עס העט זיך בעטעטיגעט,
 זעגעט זיז — זיז סלינגט מיהרען פֿרע מוס זיינעק נעקען מונד ריען:
 זעס מונד פֿערמיניט טעבען, דעם וויר מין דיר וועהנונג מונערעם
 פֿחטערס מיינגעהען, נעך היעלטען זיז זיך מוועלונגען, פֿלס דיר פֿליגעל.
 טהיר מויעגינג מונד מיינע בעיהערטע דעזע סוועלגעקליידעט מיינערטע
 מונד זיך נעבען דיר ביידען מונגליקליכען נייערע זיעס.

זיז בעטרעכטעט זיטלידספֿעלן ליפֿקרף. — דיר מוהר סאעגט
 לווייז — זיין זעהן דינגע לייט מיזט בעוועסטען, דעם גייסטליכע קענלי.
 זימק העט דיר לוק מערטערפֿעלען טערט פֿערדעהוט. ווען דוז ניכט
 מין דען סעקס דער קירלע לוריקקעהרעסט. באייבע דיינעק גלויבען, דען
 דוז געוועהלט טרייט, ווידערלעט עס נור זיז דיינעק מונד — מונד
 דוז ביסט גערעטעטע. — טהייערסטע מוטער! דוז געבסט זיך דעם
 זעבען, העסט זיך זיז דיינעק בלוטע גענעהרט, זיינע קינדליכע זיענע
 געגען דיר מיזט ניכט ערקלעטעט. ביז לוק זעלטען פֿעהעלונגע זיינעם
 זעבעס וויר זיין העל פֿיר דיר סאעגען — פֿעבע בעדענקע, דעם זיינע
 פֿעליכען געגען גאטט הקהער טעעהען — זיך ווירדע זיינעק גאטטע
 פֿברייניג ווערען ווען זיין מונד זייניד ספֿעלע.

נון! זיך קען, זיך דערן ניכט — זיז פֿעלעט פֿער מיהר מויל
 דיר קניע נייערע, זיין טהייערסטער מיינליגער זעהן! בעדענקע! דוז
 ביסט דיר זעלטע ספֿרעסטע זיינעם געלעכטעס, דעסטען פֿעהען מונטער
 פֿרעפֿד פֿעלעטען, זיז דיינעק טערע מיזט עס מויעגסטערען דעסטען

חרענקען סטענעט בעלעקט מין דער געטיכטע. מיט נההטן דיינער
 פֿרױע ווידערזעט! ווטטער ווטטער עס מיזט מונגעליך זיינע
 מהנען דיז דעהינגעטיעדען זינד, דערען גייסט דעם מירדישע פֿונג.
 סטרייעט העט. מונד דערט מיט רייע דער זעליגען ווילען ווען זינט מונד
 ומהרהיט הערטט, ווערען זיר זינט ליכען — מיך בין ענטלעכטען
 פֿיר זיינען גלויבען לו סטזכען — ליפערע מונד זיזר געטטע זינד בע.
 זיזט דיז מלעט גרעפֿין. דיז דער טאמל לענקירטטע, מין זיינען זעהי.
 זעסען זיפלוריעטען. זיזרע וטטטע הענד ענגרייעט דען פֿרע ליפערעס
 מונד העלט זיזן קרעכעטעט — טעלעטע! ווען דוז דיינען געטטען
 זיכעסט, בערעדע זיזן דעם ער ווידערזעט, קעזע זיט זיזן מין דען
 סעקעס דער קירע מיך ווילן מיך מויל הענדען טרעגען, זיזר קולט דען
 זיזען מויל ערדען העבען — דער גלויבע זיינער געטטע מיזט זיט
 פֿלעזענליגען מין זיינען העלען געטריעכען קיין מירדישע גוט ווירד
 זיז דיעזען טועטען, מונד העט געטטע מונד דיז פֿריענגען זיפלענעט זיזן
 זיט מונטעכען טערע לו בעזיעגען זען ווערע מיך מונד זיין געטטע דיעזע
 פֿריענגען בעטטעהען, וויר ווערען פֿערמינט מונד דען טערע זיזען —
 זון זען זיך געטט ריעטען! טערעך דיז גרעפֿין. מונד ווענקט לוז
 טהיר הינט. —

זיט פֿונדען דעם טעגעט ערטיענען פֿיער געזעלסטדיענער מונד
 פֿיהרען דיעס מונגליקליע עהעפֿער מין דעם ערליריעפֿליע געבידע
 וויעדע, ווען זיז מונטער בעווענגען מין זיינע פֿרט לעלע געטעכערט
 ומוודען, דערט בעפֿהנדען זיך לוייט זענעטטעטען פֿען קעהרעטטען,
 לוייט טערעהעסען מונד זיין קליינער ווערטיט מויל וועלען מין העל.
 לעכעט קרייז זיך בעפֿהנד — זיז זעלען זיז ביי 10 מונד פֿער.
 זיטען פֿערווילען מויל וועלע לייט זיזרע הינרייטונג קעזענליך בע.
 טיזעט ווער. —

עס ווירד לוז בעסערען פֿערטענדישע דער סיטועליען מין
 פֿערפֿלעכטענער נעלט, נעטהיג זיין, דען זענען לו בעטערען, דעם זע.
 גלייך נעך העכעטעווערונג דעם רעכני מונד זיינע קינדער דעם זיז.
 זיגע קענלייזען זיך פֿערזעהעלעטע זען מין מורטהייל זיכער דיעזע לו
 פֿעלען — נעך פֿעהער דיינער מונגליקליען, מין וועלען זיז מלעס זיי.
 געטענדען, מונד זיך ערקלעהרען זיט פֿריידען פֿיר זיזרען גלויבען לו
 טעכרען, ומוודע זיזר טערעסמורטהייל געטעכרען, מונד מויל דיז
 לעהנטע טענדע פֿערהיטעטע בעטיזעט — דיז גרעפֿין. דיז זיזרען
 זעהן זען יעדען נור זעליען פֿרייז כעטען וועלעט פֿערווענדעט זיך
 בייז דען קענלייזען, דעם זיזרען זעהען דיז עלויניט ערטהיילט
 ווערע זיט זיינער געטטען, דיז נעלט בייז זיזרען לולברייגען, זיז העטע
 דוכך זיזרע זיטעלליע לופטעלע בייזע מין דען סעקעס דער קירע
 לו בריגען. עס ומוודע זיזר מונטער העטענגען זיזרען פֿענען מונד
 זיזרען פֿערהעגעטען דיז כעטע געוועהרט, פֿלויין דען זיזרען בעזעהען
 גען פֿערוועלען ווערען, זען ומוודען דיעזע פֿען דען דיענען דעם פֿע.
 ליזעט וויעדער לוז העטע געברעכט.

הָאֵם ר' מַכְרֵהָן מוֹדֵל לִישְׁרָחָה וַיִּשְׁרַח מִן מִיחֵרְעָן קַעֲרָקֶר הַלְוִיָּן
 וְהָרַעַן דָּח וְהָרַח מִיחֵר הַעֲרָן עַל־יִבְטָעֵרֶט, דִּיחַ וְהָרַעַן דֵּרַח עֲרַו־לֹבֵג
 הַפְּטָטֵעַ פֶּלֶן מִיחֵרְעָן כְּהַגְלֵפְתִּסְטֵעַן, זִיחַ וְהוֹסְטֵעַן בִּידֵעַ דָּחֵס נֹר וְעִיגֵעַ
 טַטוֹרְעָן מִיחֵרְעָן גַּעֲרָקֵנֶט זִיחַ — זִיחַ בַּעֲרִיטְלֵטֵעַן דִּיעוֹעַ אִיט עֲרַרְשִׁיבִי
 דַּעֲנֵעַן בַּעֲרַחְטָטוֹנֵעַן דִּיחַ מוֹיָל מִיחֵרַעַ קִינְטָטִיגֵעַ זַעֲרָקִיטִי בַּעֲלֹג הָרַעַט־
 טֵעַן, זִיחַ בַּעֲטֵטֵעַן דִּיחַ וַיִּדְוִי חֲרַדְעֵטִיגֵעַ מוֹדֵל בַּעֲרִיטְטֵעַן זִיחַ עַרְסֵט־לִיךְ
 לֹסן טַרְדֵעַ פֶּרֶךְ.

הָאֵם דִּיחַ מוֹדֵר דִּיחַ זִיבַעֲנֵטֵעַ וְהָרַעֲנַס־טַטוֹדֵעַ עֲרַקִינְדֵעַטֵעַ דָּח
 דַּרְעֵגֵטֵעַ זִיךְ דָּחֵס פֶּלֶן הָרַעַטֵעַ וְהוֹסְטֵעַנוֹוִיזֵעַ לֹר דַּעֲסֵן עַל־כִּי־פֶלֶן זִיבְכִידֵעַ
 מִיזֵעַ סוֹחְרַלֵעַ פֶּחֶהֲנֵעַ, וְהוֹלֵבֵעַ מֵן דַּעֲסֵן קִלְוִינֵעַן טַחִיר־לֵעַן עֲרַחְטֵטֵעַרְטֵעַ,
 עֲרַקִינְדֵעַטֵעַ דָּחֵס הִיטֵעַ דִּיחַ עַקְסֵעַקוֹלִיךְ מֵן דַּעֲסֵן עֲרַח־מֹרְטִהִיטֵעַן פֶּלֶן־לֹ
 פִּיחֵרַט וַיִּכְרֵ, מִיךְ מִינְעֵרֵן הָרַעֲרוֹחֵעַ זֶחֶה וְהָרַעַן מִיזֵעַ חֲרַט גַּעֲרִיטֵט מוֹיֵב־
 גַּעֲלֹחֲגֵעַן מִן דַּעֲסֵטֵעַן הִיטֵעַ מִיין גַּרְקֵסֵר קַעֲסֵטֵעַן חֲנֵעַב־חֲרַכֵּטֵעַ וְהָרַח,
 דֵּרַח אִיט חֶחֶל גַּעֲלִי־לֵט בַּעֲרִיטֵטֵעַן מִיזֵעַ טַטוֹדֵעַ גַּעֲהִיטְלֵט וְהוֹמֹדֵעַ, לֹוִיזִיחַ
 טַעֲרַגֵעַן דַּעַס הִיזִיגֵעַן קֶעֶלִי־מֹחֵס טַטְחֵרְעָן דַּרְכִּיִּי מוֹדֵר טִרְטֵעַן דִּיחַ
 עֲרַחְחֵעַ, דַּעֲסֵן גַּעֲרִיטֵטֵעַ גַּעֲנַמְכִּבֵּר וְהָרַח מִיזֵעַ טִרְכִּיבֹעַ חֲנֵעַב־חֲרַכֵּטֵעַ,
 וְהָרַח־וִיךְ אַעֲהַרְעֵרֵט זִיטֵלַע פִּיר דִּיחַ גַּעֲרִיטֵטֵעַ פַּעֲרֹקֵעַן דַּעַס הִיזִיגֵעַן חֲרַשִׁי־
 לִי־מֹחֵס בַּעֲרִיטֵטֵעַ וְהָרַעַן — מִן מִיזֵעַר עַנְטֵגֵעַן גַּעֲטֵטֵעַן לִיכְטוֹג־
 מֵן דֵּרַח מוֹיִכֵר וְהוֹלֵבֵעַ וַיִּחַ פִּירֵהֵר בַּעֲסִרֵעַבֵעַן וְהוֹמֹדֵעַ, דָּחֵס יִרְעַנְטִירְטֵעַל
 פֶּלֶן דַּעַן קוֹעִר־קֶחֶלֵעַן גַּעֲבִידֵעַן טַרַעֲנֵטֵעַ, וְהָרַח מִיזֵעַ עֲרַרְשִׁי־עֹגֵגֵעַ וְהָרַח
 עֲרַרְשִׁי־עֹדֵעַ אַחֲרַטֵעַרוֹעַרְקִלְיִיגֵעַ לֹר זַעֲהֵעַן וְהָרַעַן, דִּיחַ עַבְכֵעַן בַּעֲרִיטֵטֵעַ
 וְהָרַעַן — דִּיחַ מִיזִיגֵעַן דֵּרַח גַּחְלֵעַן טַטְחֵרַטֵעַ וְהָרַח דָּרְקֵט עֲרַח־חֵחֵעַלֵט
 מוֹדֵר הַחֲרַטֵעַ דֵּרַח בַּעֲסִטִּי־מֹחֵטֵעַן טַטוֹדֵעַ מוֹגַעֲדוֹרִיגֵעַ עַנְטֵגֵעַן, נֹר מִיךְ
 יִרְעַנְטִירְטֵעַל וְהָרַח חֲלֹעַס טַטִּינֵעַ מוֹדֵר רַעֲגוֹגֵטֵעַן וַיִּחַ דָּחֵס טִיֵעַ מוֹדֵר
 מוֹיֵגֵעַס־עַרְקֵטֵעַ וַיִּזְרֵ, פֶּלֶן כֹּוֹט דִּירְסִיגֵעַן עֲרַרְשִׁי־גֵעַרֵעַן גַּעֲרִיגֵט, מִן
 קוֹיֵטֵעַן מוֹדֵר הָרַח־לֵעַן זִיךְ עֲרַקִיכֵטֵעַ, זֶחֶה עֲרַקִיכֵטֵעַן זִיךְ דִּיחַ מוֹגִיִּק־
 לִיֵּעַן יִרְעַן מִן דַּעַן גַּעֲהִי־מֹחֵטֵעַן וַיִּקְצֹל מִיחֵרַעַ וְהָרַעֲנוֹגֵעַן, וְהָרַח זִיחַ פֶּלֶן
 גַּרְחֵק לַעֲרַקִיכֵטֵעַ דַּעַן עַנְטִי־דַּעֲדֵעַן וְהָרַעַטֵעַ אִיט עַרְסִי־קֶטֶעַן קוֹחֵעַן
 עַנְטֵגֵעַן זֶחֶהֲנֵעַן. —

דִּיחַ נִיזֵעַ טַטוֹדֵעַ הָרַעַט עַבְכֵעַן גַּעֲלֹחֲגֵעַן ר' מַכְרֵהָן מוֹדֵל לִישְׁרָחָה
 בַּעֲטֵטֵעַן אִיט מִינְכֹרְסֵט מוֹדֵר וְהָרַעַן בַּעֲרִיטֵעַ דִּיחַ כִּיזֵעַ מִינְס יַעֲבֵ־
 זִיטֵטֵעַ חֲלֹטֵרַעֲטֵעַן, מוֹדֵר מִן דֵּרַח לַעֲטֵטֵעַן טַטוֹדֵעַ זִינְעַס לַעֲבַעַס וְהָרַח
 מִיחֵק נֶקֶךְ מִיזֵעַ פִּירִידֵעַ גַּעֲקֵטֵעַ, דִּיחַ מִיחֵן מוֹיָל דִּיעוֹעַ כִּיזֵעַ קַעֲרַב־
 טִיגֵעַן וְהָלֵטֵעַ. —

דֵּרַח לַעֲטֵטֵעַ עֲרַח־וֶךְ מִיחֵן לֹסן לִקְרִיטֵטֵעַ לֹר גַּעֲוִינֵעַן, וְהוֹמֹדֵעַ
 מִיזֵעַסֵעַן יוֹגֵעַן קַחְרַשִׁי־טֵעַר וְהָרַח, דֵּרַח זַעֲהַר בַּעֲרַרְעֵטֵעַ וְהָרַח כְּהַחְעַסֵעַ
 בַּעֲרַטְקוֹד פֶּלֶס עַל־כִּי־טֶקֶל חֲכַעֲרִטוֹיֵט. דִּיעוֹעַר טַחְחֵט מִיין מִיךְ גִּיִּסֵט־
 לִיֵּעַן חֲלֹג, עַר טַעֲרַטֵעַ דִּיחַ טַחִיר הִינְטֵעַר זִיךְ לֹר, דִּיחַ בַּעֲטַעֲרֵעַן וְהָרַח־
 טֵעַן מִיזֵעַ פִּינְטֵטֵעַר אִיבַעַעַ, הָאֵם וְהָלֵטֵעַן זִיחַ דַּעֲסֵן פִּרִּיטֵעַר זֶחֶהֲנֵעַן,
 זִיין עֲרַח־וֶךְ זִיחַ עֲרַגֵעַבַעַסֵעַ, עַר וְהָרַעַטֵעַ זִיחַ מִן מִיחֵרְעַן גַּעֲבַעַט נִיכֵט
 טַטְחֵרְעַן — דִּיעוֹעַר עֲרַטֵטֵעַר מִיחֵרְעַן גַּעֲרַח־קֵעַן, הִיכּוֹן טַעֲרַח־עַר עַר:
 טַחִיִּעַרְסֵטֵעַר חֲרַח־קוֹד מוֹיֵט־ אִיין חֲרַדֵעַנְקֵעַן זִיטֵטֵעַ 10 יַחֲרַעַן מוֹיֵס דִּיזֵעַסֵעַן

הערלען ענטוואנדען, ערמינערסט דאס דורך ניכט אהער דיינעס יוגער-
 פריינדעס בערטהער דעם דאס מיינסט צוויגע איבער אונד פריינדטשאפט
 געשווארען — זייער איר ווארד דיא איסטיקן דורך מין דען טעקס דער
 קירכע לוריקלוסיאקען — מיר איבערנעמקען דיעזען מויטערטאג איר פער-
 גיגען זאק מין דער לעלטען טונדע דיינעס ערדעלעכענס נאך מיינעמאל
 אירן העלן פון דעם דייניגע לוריקקען, דיר טרעסט אונד ביזייד מין דער
 ביטערן טונדע דעם טיידענס פון דיעזער וועלט לוריקקען — פערן
 זייער עס פון איר דורך מין דיינעם גלויבען שוואקענד לוריקקען — מיר
 קענע דיינע געזינלעגען, דיינע איבער לוריקקען און און און דיינע פלעטונג פיר
 דיא מענטשהייט, מיר ווידיגע דיינע איבערלויגען פיר דיא דאס דין לעבען
 וויליג קעפערסט ל' מבראקען זייער געריהרט דען פריסטער פון, אונד ער-
 קענעט מין מיהק זיינען יוגערפריינד — ער לייכט מיהק דיא קנד
 וועלכע דיעזער איר מיניגקייט דריקט, הינאן ספראך ל' מבראקען וויא,
 דאס ביסט פריסטער אונד ספריכט זאך פלעטען געגען דיינען טענד ?
 מיר בין פריסטער דעם מיינען טיינע נאך, דעם העלן וועלכעס מונטער
 דיעזער קוטטע סלעגט, מיט ווייט פון דער גלויבענאלערהע ענטפערט
 דיא מין שטאנד לעהרט — מיר פערדעמאנע דען וואהן דער טויזערדע,
 יא הונדערט טויזערדע יודען דעם גלויבענס וועגען געשולדעטע מיינסט
 ווייר דיא לייט קעממען, וואך דיא געטיכטע דיעזען שפריכען ווייר מויט-
 דעקקען, וואך דער העלע אונד לייכטע גלויבע דיעזען פריסטערן וואהן פער-
 טיילען ווייר, פלעסטע וואה מין דער טונדע דער פלעטונג. דערט מין
 דען געפילרען דעם יענאייט פירען ווייר אונד וועדער — מויר דאס טהיי-
 ערע לעבענס געפערטן איינעם פריינדעס זאגט ער לוריקקען געזע-
 דעט, זייער געטרעסט אונד פערלעגען לייכט, ווען דער ענטפריידערדע זאך-
 מענט נאמעט — מיהק טיירכט פיר דיא וואהרייט פיר דען גלויבען, דען
 גאטט מיר פלעבענברעט, זעליגקייט מיט זייער זאך. דער פריסטער
 קיסטע זיינען אונגליקליכען פריינד, טהענען דעם ביטערן איטגעפיהלס
 קלאטען איבער זיינע וואהגען ער ענטפערטע זאך.

דיא פערענגענישע פלעטען טונדע האט געשלאגען — וואן פלעסטע
 איר דיא טירערונג דער גרייפאלענע, דיא דער רעליגיאנע וואהן מיינעם
 פריסטערן יארהונדערטעס מונטער אונד געפריינדען געשטאלטען קעט לור-
 טויכ ברייטע — עס געניגטע לוריקקען, דאס ל' מבראקען אונד זיינע גאט-
 טין ליפערקען וואורען מין דעם פרייהער בעטריבענען קעסטעל איר זיע-
 דערען קהל געזעטלט, וואך זייער אונדאנגען מיינען אונד פלעטען טאך
 שטארבען אונד ל' נאח וואורדע נאך דריימאל עלויטענער טאקטור פון
 הענקער פערקעסטעלט, וויא יענער דער בעריהאטען עטרה רעגו וואכט
 פערטייד ער איר דעם ווארטע אהר. —

דיא דריי געפילענע פלעטער האטטען דיא וואהן נאך לייכט גע-
 טיילט לוייא טאגע דרוין וואורדע פובליקירט דאס פלעטען יודען מיט דער
 שטאנד אונד מיהרעק געביטהע זאך בינען 8 טאגען וועג בעגעבען, אונד
 עס וואורדע מין געזעלן שטעטמירט : ווען מין יודע קינעטיג דאס וויי-
 ביאד פון ט. בעטרייט זאך ווייר מיהק לוריקקען מין פלעטען פלעטען פלעטען

מויסגעשניטטען, די ענזעס טירמאסע געזעטן ערהעלט זיך ביי לוי קיינער
 יקוען דען לויטען וועלכער עס לוי עהרע דער הענסהייט מויסגע-
 העבען.

ע נ ד ע

אים פערלאגע פאן ר' מרדכי אפרים לעוו'ס זאהן בוכהאנדלונג
 אין פעסט קעניגסגאסע איזט ערשיענען אונד דאזעלכסט צו
 האבען:

fl. kr.

- דער וויטוקסען פדער פנעקדקטען ספוטו . . . . . 20 —
 מיינע וועהרע ומונדערבארע געטיכטע מיין משיח בן יוסף דער גר לרע
 החכק והקדוס כבי שלמה מאלכא . . . . . 10 —
 געטיכטע דעס ריש נלוהא רבי חסדמי מונד זיין נעפפע דוד פלומי מיינע
 הערקווינדיגע מונד מינטערעספאנטע וועהרע בעגעבענהייט . 10 —
 מיינע הערקווינדיגע גטיכטע פאן דער סרה בחור . . . . . 10 —
 יאהאן פאן קאללעס ויט דער פרינלעסטין פאן פארטוגאל . . . 10 —
 ר' ישראל בעל ספ טוב פאן מיהק פלאע הערקווינדיגע בעגעבענהייט וועלכע
 ער מיט לעבען געוויקט העט . . . . . 10 —
 געטיכטע דער מנוסיק מיין ספאניען פדער איידענסגעטיכטע מונד ומוני-
 דערבארע ערעטטונג דעס רבי יוסף פערס גענאנט דאן יקוען
 פערס . . . . . 10 —
 נעפאליען דער ערסטע דער גרעסטע קליינער דער פארמלענען ויט דען
 „בעל שם" פאן בארדיטלמב . . . . . 10 —
 פאן דעס למכבי פדער דייט פרוינטען דרייט בחוכיק . . . . . 10 —
 טויענד מיין טעג מיין זייטענטיק לוי טויענד מיינע נפסט . . . 10 —
 טויענד מונד מיינע נפסט 750 זייטען סטפערק . . . . . 2 —
 ל' בניין חסדמי פדער דער קויפאען פאן ווענדיג . . . . . 10 —
 חורבן בית המקדש . . . . . 10 —
 תרגום שני פאן הגלות מסתרי מיינע טענע גטיכטע פאן אחסוכוס האורף,
 מרדכי היהודי מונד מסתרי האלכה . . . . . 10 —

fl. kr.

- אבקה רובל, דיח גטיטע סקן וסיח בן דוד וויח עם ווירד ביח זיינער פן
 — 20 קונסט מויטועהען . . . . .
 ווער ווס זקודקט ווערדען? קדער דקס גייע זונגפריסע וועהר.
 — 10 געזעטן . . . . .
 דיח פולערנייעסטע בערייטע סקן דער פנקונסט דעס גומל לרק
 — 10 קדער וסיח לרקנו . . . . .
 דיח זעלען פערונפארטפלט מיינע הערקווירדיגע געטייטע דעס
 — 10 וומודערבקרען כבי מין קיעוו . . . . .
 ספר הישר והברית עללעהלונגען מונד זעהרען מויט דער הייליגען
 — 60 טרייט . . . . .
 שעשוע נער זעהררייכע עללעהלונגען פיר דיח יוגענד מיבונגען
 — 15 לוס יידיש דייטש זעען . . . . .
 טורה דרך לזעקאמפטיגע פולייטונג פיר דיח יוגענד מיינע זייטע
 — 30 פרט העברמיש זעען לו זערנען נעבסט זענע מיבונג . . . . .
 בנות ציון מיינע ביודונגס מונד מונטערהלונגען טרייט פיר
 — 20 מירקעלס זעהנע מונד טעלטר . . . . .
 פנדפלטסמיבונגען פיר דיח יוגענד מונד דקס פארטע פולטר
 — 20 ביידערלייח געטלעטט . . . . .
 טלאכת ההשבון קדער רעלענכיליין ווקרויס ומן דיח בעסטען מונד
 נייטלייטטען רעלענכיליין מויל מיינע קולע מונד זייטע ווייזע
 . . . . . מונטענרייטען, מונד סקן זעלסט גוט עלזערנען קמן . . . . .
 — 50 רי מורה נפכענדעל זידיטעס טהעפטרע מין 5 מויליגען . . . . .
 — 30 רי חנוך מין יידיטעס לוסטטפיעל מין 3 מויליגען . . . . .
 — 50 רי יונה לוסטטפיעל מין 5 מויליגען . . . . .
 — 30 פקטהקדקס מונד רעפקק . . . . .
 — 10 יונגע פארעם מונד פולטע גיזת פין דע פנכעלעכענסעניקן . . . . .
 — 40 מהנה ישראל פיר פרויען דיני מליחה חלה נרה . . . . .
 מהנה יששכר מין יידיש דייטעס זענעכוכך ענטהעלט זיטטעני.
 זעהרען געטייטען מונד געטפרעלען מויט הלואוד מונד
 — 30 מדרם . . . . .
 — 50 חכמת יהושע בן טורח יידיש דייטש מיבערזעטלט . . . . .
 — 25 וקדמיטע קהלענדער ענטהעלט דיח וויסענסענפלט גילקיך לו זעכען

EGYETEMI KÖNYVTÁR

243489

1 B2 00149158 ELTE EK